

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Географічний факультет
Кафедра туризму

Допущено до захисту
Завідувач кафедри туризму

проф. Мальська М.П.
„_____” _____ 2025 р.

Процак Марко Ігорович

**Адаптація міжнародного досвіду розвитку сімейного туризму
Львівської області**

Магістерська робота

Спеціальність 242 Туризм і рекреація
Спеціалізація – Міжнародний туризм

Науковий керівник –
кандидат географічних
наук, доцент
Манько Андрій Михайлович

(підпис магістра)

(підпис)

ЛЬВІВ – 2025 рік

Львівський національний університет імені Івана Франка
Географічний факультет
Кафедра туризму

Пояснювальна записка
до магістерської (кваліфікаційної) роботи
Магістр
(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему :

**Адаптація міжнародного досвіду розвитку сімейного туризму
Львівської області**

Виконав:
студент II курсу, групи ГРТМ-22с
Спеціальності 242 Туризм і рекреація
ОПП Міжнародний туризм
(шифр і назва напрямку)

Процак М. І.
(прізвище та ініціали)

Керівник доц. Манько А. М.
(прізвище та ініціали)

Рецензент доц. Михнович А. В.
(прізвище та ініціали)

ЛЬВІВ – 2025 рік

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1 СІМЕЙНИЙ ТУРИЗМ У СТРУКТУРІ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

- 1.1 Поняття сімейного туризму та основи його організації.....3
- 1.2 Сімейний туризм у класифікації напрямів туристичної сфери.....11
- 1.3 Потреби туристів та їх вплив на тенденції сімейного туризму.....17

РОЗДІЛ 2 СІМЕЙНИЙ ТУРИЗМ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЯК ВАЖЛИВИЙ НАПРЯМОК ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ

- 1.1 Міжнародний досвід сімейного туризму24
- 1.2 Характеристика ресурсного потенціалу для розвитку сімейного туризму Львівської області.....27
- 1.3 Інфраструктура гостинності Львівської області – необхідна основа для розвитку сімейного туризму.....42

РОЗДІЛ 3 АКТУАЛЬНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СІМЕЙНОГО ТУРИЗМУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ У ЧАСІ ВОЄННОГО СТАНУ

- 3.1 Популярні напрями сімейного туризму Львівської області..... 51
- 3.2 Сімейний туризм для ветеранів – важлива соціальна складова сучасної туристичної діяльності у Львівській області.....53
- 3.3 Сімейний туризм Львівської області у контексті міжнародних туристичних потоків.....58

РОЗДІЛ 4 ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗРОСТАННЯ РОЛІ СІМЕЙНОГО ТУРИЗМУ У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ ЯК ПРОВІДНОГО НАПРЯМКУ З ТОЧКИ ЗОРУ АДАПТАЦІЇ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ.....66

- ВИСНОВКИ.....81**
- СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ.....85**

ВСТУП

Сімейний туризм у сучасних умовах є одним із найдинамічніших сегментів світового туристичного ринку. Світові тенденції свідчать про стале зростання попиту на подорожі, орієнтовані на різні покоління однієї родини, інтеграцію культурно-пізнавального, активного, оздоровчого та екологічного відпочинку. Міжнародний досвід провідних туристичних країн демонструє, що сімейний туризм виступає важливим інструментом соціального розвитку, підвищення якості життя, активізації регіональних економік і популяризації культурної спадщини. Саме тому вивчення та адаптація зарубіжних практик у цій сфері набувають особливої ваги для України.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю пошуку нових форм і моделей розвитку туризму в Україні в умовах воєнного стану та масштабних соціально-економічних викликів. Львівська область є одним із найбільш безпечних, туристично привабливих і структурно розвинених регіонів держави, що формує сприятливе середовище для впровадження сімейно орієнтованих туристичних продуктів. Попит на внутрішній туризм значно зріс, особливо серед сімей з дітьми та внутрішньо переміщених осіб, які шукають безпечні та доступні локації для відпочинку й оздоровлення. Водночас у регіоні існує потреба у модернізації туристичної інфраструктури, підвищенні якості сервісу й створенні інноваційних продуктів, що відповідали б міжнародним стандартам сталого та відповідального туризму. Це обумовлює необхідність системного аналізу міжнародного досвіду та його адаптації до умов Львівщини.

Мета дослідження полягає в обґрунтуванні теоретичних засад і практичних підходів до адаптації міжнародного досвіду розвитку сімейного туризму та формуванні рекомендацій щодо його ефективного впровадження у Львівській області.

Об'єктом дослідження постає процес розвитку сімейного туризму як соціально-економічного явища. Предметом дослідження виступають

міжнародні практики, моделі та інструменти розвитку сімейного туризму, а також можливості їх адаптації до туристичного потенціалу Львівської області.

Під час дослідження поставлено низку завдань, виконання яких розкриває сутність тематики:

- проаналізувати теоретичні засади та сутність сімейного туризму;
- визначити сучасні світові тенденції, у сфері сімейного туризму;
- оцінити туристично-рекреаційний потенціал Львівської області для розвитку сімейного туризму;
- розробити пропозиції щодо удосконалення регіональної туристичної політики у сфері сімейного туризму;
- сформулювати рекомендації для органів влади, бізнесу, територіальних громад та інших стейкхолдерів щодо впровадження сімейно орієнтованих туристичних продуктів.

Методи дослідження ґрунтуються на комплексному науковому підході та включають: загальнонаукові методи аналізу, синтезу, узагальнення, індукції та дедукції; порівняльний та структурно-функціональний аналіз міжнародних моделей сімейного туризму; картографічний та ресурсний аналіз туристичного потенціалу регіону; соціологічні методи (контент-аналіз, аналіз статистичних даних).

Джерельну базу дослідження становлять: наукові праці українських та зарубіжних дослідників у сфері туризмознавства, рекреації, культурної спадщини та сталого розвитку; міжнародні звіти UNWTO, щодо тенденцій сімейного й відповідального туризму; статистичні дані Державного агентства розвитку туризму України, Львівської обласної військової адміністрації, Державної служби статистики; інформаційні ресурси туристичних організацій, професійні аналітичні портали та практичні кейси міжнародних туристичних дестинацій.

Практичне значення дослідження полягає в можливості використання отриманих результатів у розробці нових сімейно орієнтованих туристичних

продуктів та маршрутів та удосконаленні роботи туристичних підприємств і територіальних громад. Дослідження має як теоретичну, так і значну практичну цінність, оскільки сприяє формуванню сучасної моделі розвитку сімейного туризму в умовах регіональної специфіки та міжнародних стандартів.

РОЗДІЛ 1 СІМЕЙНИЙ ТУРИЗМУ У СТРУКТУРІ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

1.1 Поняття сімейного туризму та основи його організації

Сімейний туризм зумовлений зростаючим значенням, яке надається просуванню сімейної єдності, підтримці сімейних зв'язків та створенню сімейних спогадів. Він не тільки будує тривалі спогади, що залишаються протягом життя але й дозволяє відволіктися від звичної рутини, відкриваючи свідомість до нових культур, їжі та вражень і корисний для здоров'я. На думку дослідників, позитивні стосунки між батьками та дітьми є важливими для загального розвитку дітей та будують довіру .

Сімейний туризм, згідно із сучасними трактуваннями, охоплює широкий спектр подорожей, де головною одиницею є сім'я (батьки з дітьми, розширені сім'ї, сім'ї з домашніми улюбленцями), а мета подорожі спрямована на спільний відпочинок, оздоровлення, розвиток та зміцнення родинних зв'язків.

Зважаючи на стрімке зростання ринку сімейних подорожей, дослідники туризму помітили стрімке зростання популярності пов'язаного з ним туризму в останні роки. За словами Ву, Уолла, Зу та Інга, дослідження сімейного туризму досі зосереджувалися на трьох основних напрямках: прийняття рішень щодо сімейних подорожей, переваги подорожей та досвід сімейних подорожей [32].

Сучасні науковці розглядають сімейний туризм не просто як відпочинок, а як соціально-економічний феномен і інструмент розвитку. Головною цінністю є спільна діяльність і емоційний досвід, який згуртовує сім'ю, допомагає батькам краще пізнати інтереси дітей. Сімейний туризм часто трактується як форма неформальної освіти (освітній туризм), де діти вивчають світ, історію, культуру та природу через безпосередній досвід. Все частіше виділяється інклюзивний сімейний туризм — забезпечення доступності туристичної інфраструктури для сімей з особливими потребами (діти-інваліди, особи похилого віку) [32].

Подальший аналіз виявив вісім тем, які відображають структуру складових у дослідженнях сімейного туризму протягом усього періоду його аналізу як окремого явища в туристичній науці: 1) основи, а саме загальна концепція ключових слів, пов'язаних із сімейним туризмом (наприклад, «сімейні подорожі» та «сімейні канікули»); 2) сімейні ролі, або ролі, які учасники дослідження відігравали у своїй сім'ї (наприклад, батьки або діти); 3) місце, що стосується конкретної досліджуваної території або конкретної атракції; 4) структура і функції сім'ї, висвітлюючи функцію сім'ї в суспільстві та вплив життєвого циклу сім'ї; 5) психологічні фактори, включаючи мотивацію, емоції та задоволення туристів від подорожі; 6) поведінка, зокрема, що роблять туристи і як вони поведуться до, під час і після подорожі; 7) досвід, наприклад, різноманітні враження туристів від подорожі; 8) методологія і теорія, описуючи метод(и) або теорію(ї), що використовуються в дослідженні [32].

Водночас сімейний туризм - це явище, сформоване змінами в демографії та соціальних структурах, які відбуваються повільно. До них відносяться вищі показники участі жінок на ринку праці, вищий рівень розлучень, збільшення кількості та тривалості навчання у вищих навчальних закладах, зростання кількості людей похилого віку, збільшення частки населення, народженого за кордоном тощо. Як наслідок демографічних змін, концепція сімейного осередку може опинитися під питанням. Однак, з іншого боку, сімейні відносини в майбутньому можуть бути видозмінені на нових, більш стійких засадах. Можна дедалі частіше бачити мережі слабо пов'язаних між собою членів сім'ї з різних шлюбів, партнерств і поколінь, які розробляють нові підходи до згуртованості та солідарності. Зростання більш інтегрованих етнічних спільнот може сприяти впровадженню більш позитивних сімейних цінностей (старих і нових) в основне суспільство [34].

Діти та сім'ї формують найближчий і найважливіший емоційний зв'язок між людьми. Ці стосунки є рушійною силою людини і суспільства, а тому сім'я є центром людської діяльності. Сім'ї включають батьків-одинаків,

змішані сім'ї, батьків, які беруть участь у вихованні дітей, та одностатеві сім'ї. Сім'ї, як і інші сегменти ринку, шукають напрямки подорожей, які пропонують відпочинок, новизну, активний відпочинок на природі, а також пам'ятки мистецтва і спадщини. Однак сім'ї менш схильні, ніж інші сегменти, захоплюватися місцевою культурою. Пошук місць для відпочинку є найбільшою відмінністю між сім'ями та несімейними подорожуючими в Австралії, Великобританії та США, тоді як шопінг був головним видом відпочинку для сімей у Китаї та Колумбії.

Сімейний туризм є одним з найважливіших секторів туристичної індустрії в усьому світі, на який припадає близько 30 відсотків ринку подорожей з метою відпочинку. У даному розділі дослідження розглянуто тенденції, які автори, експерти в цій галузі, вважають важливими і значущими для майбутнього.

Зміна структури сім'ї. Довголіття і менші за розміром сім'ї призвели до того, що сім'я стала більш вертикальною, а не статично горизонтальною за формою. Бабусі та дідусі проводять більше часу зі своїми онуками, оскільки живуть довше. Як зазначає Бріггс, ці відносини між поколіннями відіграють центральну роль у сімейній мережі завдяки цій вертикалізації. Дійсно, оскільки люди доживають до старшого віку, а догляд за дітьми стає дорожчим, очікується, що бабусі і дідусі продовжуватимуть відігравати активну роль у житті своїх онуків [46].

Імміграція. Зростання кількості жителів, які живуть за кордоном, сприятливо позначилося на подорожах і туризмі, оскільки люди прагнуть повернутися додому, щоб відвідати друзів і сім'ю, і навпаки.

Подорож для кількох поколінь. Все частіше свята, які об'єднують різні покоління, стають для великих родин способом провести цінний час разом. Сьогодні, за оцінками, 75% мандрівників планують свою відпустку навколо знакової події, такої як день народження, зустріч випускників, весілля або ювілей, і навіть відпустку, щоб зібрати членів сім'ї разом. За цим зростанням стоять кілька демографічних тенденцій: міграція, довголіття і зниження

народжуваності. Сьогодні більшість розширених сімей живуть географічно далеко один від одного, а збільшення тривалості життя призвело до зміцнення зв'язків між кількома поколіннями в поєднанні з меншими сім'ями. Менша кількість дітей у суспільстві означає, що вони стають більш важливими і перебувають у центрі уваги різних поколінь [46].

Соціальний капітал і створення спогадів. Соціальні переваги туризму для його учасників вже давно визначені в рамках сімейного туризму як можливості для зближення, спілкування та зміцнення стосунків. Відпустка - це часто єдиний час, коли вся сім'я проводить разом протягом тривалого періоду, не відволікаючись на роботу та навчання. Тоді свята розглядаються як символічний час поза межами норми, що заслуговує на пам'ять, і використовуються для формування соціальної ідентичності членів сім'ї. Повторне налагодження соціальних зв'язків під час відпустки - це і є сенс побудови соціального капіталу, який відіграє важливу роль у формуванні соціальної ідентичності. Таким чином, сімейний відпочинок все частіше слугує цілям інтеграції людей через туризм і може розглядатися як соціальна практика, що включає формування соціального капіталу і створення пам'яті, яка стає невід'ємною частиною суспільного життя [34].

Батьки-гелікоптери. Явище, відоме як батьківство з гелікоптера, міцно увійшло в культурний лексикон США. Вперше цей термін з'явився в 1990-х роках і використовується для опису того, як деякі батьки «ширяють» над життям своїх дітей, готові будь-якої миті прилетіти, щоб втрутитися в інтереси дитини або допомогти у прийнятті ключових життєвих рішень - рішень, які традиційно приймаються молодою людиною самостійно. Оскільки Інтернет є важливим джерелом інформації, туроператорам і турагентам необхідно організовувати онлайн-форуми, де споживачі обмінюються думками і мають джерело правдивої інформації і віртуальні тури по об'єктах нерухомості. Все це дає батькам впевненість у прийнятті рішення [39].

Сімейний відпочинок з досвідом. Основним продуктом туризму є отриманий досвід. Для сімей враження від відпустки зосереджуються на проведенні часу «з родиною», виконуючи розважальні заходи, які відрізняються від звичайних і створюють позитивні спогади. Сім'ї також все частіше шукають пригодницьких подорожей. Існує тенденція до того, що сім'ї прагнуть бути активними разом і мати більш автентичний досвід під час відпустки.

Діти як досвідчені споживачі. Прагнучи подорослішати, сучасні діти, як і підлітки до них, завзято намагаються наслідувати споживчі звички старших за них. Бізнес швидко зрозумів, що зростаюча різниця між дитячими віковими категоріями є досить виразною, щоб гарантувати продукти та послуги, спеціально орієнтовані на тих підлітків, які прагнуть стати більш схожими на підлітків та дорослих. Немає сумнівів, що поняття «дитинство» і «юність» переосмислюються, і що як споживачі сучасні діти дуже відрізняються від інших і не соромляться використовувати «силу настирливості», якщо це необхідно.

Змішані сім'ї. Існує визнання того, що визначення сім'ї змінилося, і тепер більшість людей говорять про «сім'ї», а не про «родину», оскільки різні члени сім'ї, ймовірно, по-різному сприймають склад своєї сім'ї. Соціальне, а не біологічне батьківство стає все більш поширеним явищем у сімейному житті. Все більше чоловіків і жінок виховують дітей, які біологічно не є їхніми рідними. Це впливає на поведінку сім'ї під час відпустки, оскільки потрібно складніше організувати подорожі, що призводить до іншої динаміки сімейних груп. Існує також тенденція до того, що діти з розлучених домогосподарств отримують додаткові і більш привабливі канікули з відповідними змішаними сім'ями, оскільки кожен з батьків намагається перевершити іншого [48].

Гендер. Постійні зміни в гендерних ролях і батьківській поведінці можуть мати значний вплив на досвід сімейного відпочинку. У сучасному суспільстві очікується, що і матері, і батьки мають більш рівні обов'язки по

дому та догляду за дітьми. Ці суспільні зміни призвели до інтенсивного материнства і залученого батьківства, що означає більш узгоджені і трудомісткі зусилля у вихованні меншої кількості дітей, ніж у попередніх поколіннях. Це означає, що традиційні ролі батьків розширюються і охоплюють ширше розмаїття батьківської поведінки щодо дітей у святкові дні. У майбутньому гендерні конструкти стануть більш диверсифікованими не лише для батьків, але й для дітей, і більше зосереджуватимуться на активному спільному дозвіллі, незалежно від виду діяльності.

Сім'ї відіграють важливу роль у туристичній індустрії, незважаючи на занепад традиційних сімейних моделей. Існує міф про занепад сім'ї, хоча насправді сім'ї сьогодні просто по-іншому пов'язані між собою, ніж раніше. Сім'ї можуть складатися як мінімум з двох осіб (один з батьків з однією дитиною), так і з кількох поколінь (будь-яка кількість дорослих і дітей) і все частіше відходять від традиційного розміру сім'ї та гендерної орієнтації (двоє гетеросексуальних батьків і двоє дітей). Відпочинок може відігравати важливу роль у зміцненні сімейних стосунків і створенні соціального та сімейного капіталу в межах найближчої та розширеної сім'ї шляхом подолання проблем мобільності, що зростають. Сімейні подорожі та відвідування друзів і родичів є більш стійкими, ніж інші форми туризму, оскільки люди завжди будуть подорожувати, щоб відновити зв'язки. З'являються нові ринки сімейного туризму, а традиційні сімейні ринки йдуть далі і стають більш неочікуваними. Це означає, що туристична індустрія повинна краще задовольняти зростаючу різноманітність сімейного ринку в майбутньому [46].

1.2 Сімейний туризм у класифікації напрямів туристичної сфери

Сімейний туризм — це не просто подорож з родиною. Це цілий сегмент туристичної індустрії, який має свої особливості, види та форми, що залежать від багатьох факторів: віку членів сім'ї, їхніх інтересів, бюджету, тривалості

подорожі та кінцевої мети. Класифікація допомагає краще зрозуміти цей феномен і пропонувати відповідні туристичні продукти.

Класифікація за метою подорожі та типом дозвілля Рекреаційний туризм. Основна мета — відпочинок, відновлення сил - це найпоширеніший вид сімейного туризму.

Пляжний відпочинок: подорожі до морських курортів, часто включає активності для дітей (аквапарки, дитячі клуби).

Відпочинок у горах: лижні курорти взимку, піші прогулянки та активний відпочинок влітку.

Відпочинок на природі: відпочинок у лісі, біля озер або річок. Популярний кемпінг, еко-туризм.

Пізнавальний (культурний) туризм: навчання та розширення кругозору.

Екскурсійні тури: відвідування історичних міст, музеїв, галерей, архітектурних пам'яток.

Тематичні тури: відвідування місць, пов'язаних з певними подіями, фільмами чи книгами. Наприклад, замки, де знімали «Гаррі Поттер».

Етнографічний туризм - знайомство з культурою, традиціями, ремеслами певного народу.

Спортивний туризм: активні подорожі, пов'язані з участю чи спостереженням за спортивними подіями. Активні види спорту (походи, велотури, рафтинг, лижі). Відвідування спортивних змагань: поїздки на футбольні матчі, Олімпійські ігри, тощо [33].

Пригодницький туризм: Подорожі, пов'язані з елементами ризику, виклику (сафарі, спелеотуризм, квести на орієнтування).

Оздоровчий туризм передбачає подорожі з метою лікування, профілактики захворювань.

Санаторно-курортний відпочинок - лікування в санаторіях, що спеціалізуються на певних захворюваннях. SPA-туризм для сімей включає відпочинок у готелях з оздоровчими та косметичними процедурами.

Класифікація за складом сім'ї. Сім'я з маленькими дітьми (0-6 років): основні потреби: комфортне проживання, доступність медичної допомоги, наявність дитячих майданчиків, басейнів, спеціального харчування. Популярні напрямки: курорти з дитячою інфраструктурою, агросадиби, санаторії.

Сім'я з дітьми шкільного віку (7-12 років): основні потреби - можливості для активного відпочинку, освітні та розважальні програми. Популярні напрямки: Тематичні парки, аквапарки, екскурсійні тури, походи.

Сім'я з підлітками (13-18 років): основні потреби: свобода вибору активностей, інтерактивні розваги, можливість спілкування з однолітками. Популярні напрямки: пригодницькі тури, спортивні табори, міський туризм (відвідування концертів, торгових центрів) [42].

Багатопоколінний туризм передбачає подорожі, в яких беруть участь декілька поколінь (батьки, діти, бабусі й дідусі). Основні потреби: різноманітність розваг для всіх вікових груп, комфортне житло, доступність. Популярні напрямки - круїзи, курорти з різноманітною інфраструктурою.

Класифікація за тривалістю подорожі. Тури вихідного дня (2-3 дні): відвідування місцевих пам'яток, заміський відпочинок, поїздки в сусідні міста. Короткострокові тури (3-7 днів): типовий пляжний відпочинок, екскурсійні поїздки до сусідніх країн. Довгострокові тури (від 7 днів): тривалий відпочинок на морі, круїзи, тури з повним зануренням у культуру.

Класифікація за способом організації. Організований туризм: подорожі, які купуються у туроператорів чи турагентів. Готові пакети «все включено», заздалегідь спланований маршрут, зручність та мінімум турбот.

Самостійний туризм: подорож, яку сім'я планує сама. Особливості: гнучкість, можливість економії, повний контроль над маршрутом та часом. Форми: бронювання житла через Airbnb, пошук квитків та розваг самостійно.

Класифікація за бюджетом Бюджетний туризм має такі форми розміщення у кемпінгах, купівля гарячих турів, самостійні подорожі з мінімальними витратами.

Середній клас: відпочинок у готелях 3-4 зірки, організовані тури, круїзи.

Елітний туризм - подорожі на приватних літаках, відпочинок на віллах, VIP-круїзи, ексклюзивні тури [41].

Таблиця 1.1. [33, 42, 41]

Класифікація видів та форм сімейного туризму

Критерій класифікації	Вид/форма сімейного туризму	Сучасні тенденції та особливості
За метою подорожі (ключовий критерій)	<p>Рекреаційний (оздоровчий)</p> <p>Культурно-пізнавальний</p> <p>Пригодницький / активний</p> <p>Подієвий</p>	<p>Основна мета — відпочинок, відновлення сил, оздоровлення (морські, гірські курорти, санаторії). Тенденція: Зростання попиту на еко-санаторії та сільський зелений туризм.</p> <p>Ознайомлення з історичними, культурними, природними пам'ятками (екскурсійні тури, відвідування музеїв, тематичних парків). Тенденція: Інтерактивні, гейміфіковані екскурсії (квести, AR-додатки) для залучення дітей.</p> <p>Подорожі, пов'язані з активним відпочинком та певним елементом ризику/випробування (походи, кемпінг, рафтинг, лижний спорт). Особливість: Підвищені вимоги до безпеки та наявності інфраструктури, адаптованої для різного віку.</p> <p>Подорож, приурочена до конкретної події (фестивалі, спортивні змагання, концерти, національні свята). Тенденція: Відвідування сімейних тематичних фестивалів та</p>

		локальних гастрономічних подій.
За віковою ознакою дітей	З немовлятами/дошкільнятами	Потребує максимально комфортного та безпечного розміщення (all-inclusive готелі, апартаменти з кухнею, близькість медичних послуг).
	Зі школярами (6-12 років)	Фокус на освітньо-розважальній складовій, спортивних активностях, тематичних парках, аквапарках.
	З підлітками (13+ років)	Потребує незалежності, вибору активностей, наявність Wi-Fi, орієнтація на екстремальний чи молодіжний контент (мотузкові парки, скелелазіння).
За організацією подорожі (Форма туризму)	Організований (пакетний)	Подорож, організована туроператором (включено трансфер, проживання, харчування, страховка). Перевага: Зручність і мінімум турбот для батьків.
	Індивідуальний (самодіяльний)	Подорож, організована самою сім'єю (самостійне бронювання, планування маршруту). Тенденція:

		Зростання автотуризму (подорожі автомобілем/кемпером) та використання сервісів оренди житла (Airbnb).
За територіальною ознакою	Внутрішній (національний)	Подорожі в межах власної країни. Тенденція: Micro-adventures (короткі виїзди на природу чи до сусідніх міст) та підтримка локальних виробників/готельєрів.
	Міжнародний (виїзний/в'їзний)	Подорожі за межі країни. Особливість: Необхідність враховувати візові режими, медичні страховки, культурні особливості та мовний бар'єр.
За тривалістю	Тривалий (від 7 днів)	Класична відпустка (тиждень-два) з проживанням в одному місці або тривалим маршрутом.
	Weekend-туризм (2-4 дні)	Короткі виїзди вихідного дня. Тенденція: Зростаюча популярність для "перезавантаження" без тривалої відсутності на роботі чи школі.

1.3 Потреби туристів та їх вплив на тенденції сімейного туризму

У 2026 році подорожі вже не є універсальним продуктом, а особистим досвідом, який починається з того, ким є мандрівники, що вони шукають та де знаходяться у своєму житті в цей момент. Мандрівники більше не вписуються в категорії, як туристи, які подорожують з рюкзаком, сім'ї, пенсіонери чи мандрівники класу люкс. Натомість формується ландшафт надзвичайно різноманітних способів подорожей, мотивів подорожей та груп подорожей. Головне – не цільова група, а потреба.

Мандрівники очікують пропозицій, які відповідають їхньому життєвому етапу, настрою та цінностям. Від індивідуальних оздоровчих поїздок до багатопоколінних автомобільних подорожей. Від натхнення в TikTok до духовних реколекцій. Від прогулянки в тиші до екскурсії концертними залами. Допустимо все, головне, щоб це відповідало їхнім потребам у даний момент.

У світі переповнених графіків, нескінченного часу перед екранами та постійних подразників зростає потреба уповільнити темп. Мандрівники хочуть спокою, простору та справжнього зв'язку. Не п'ять міст за тиждень, а тиждень в одному регіоні. Таким чином, повільні подорожі – це не стиль що визначає загальну картину мандрівки, а ставлення: свідомий вибір меншого, щоб відчувати більше.

Повільні подорожі не означають повільних чи нудних, а є насиченими та усвідомленими. Їх особливістю є максимум часу відведеного на прогулянки, катання на велосипедах, дослідження маленьких сіл та занурення в природу. Важлива не кількість місць, а їхня глибина. Повільні подорожі також є відповіддю на масовий туризм, стрес від подорожей та екологічні проблеми: менше перельотів, більше поїздів, менше списків бажань, більше сенсу.

Цей стиль подорожей часто відбувається в природних умовах – від лісу та гір до узбережжя та сільської місцевості. Пори року, ландшафти та стихії стають частиною вражень. Подорожі міжсезоння також набирають

популярності, особливо в такі місяці, як травень та вересень, коли відчувається спокій, а місця призначення найкраще представлені [42].

Подорожі – це вже не перерва від життя, а його частина. У 2026 році вони дедалі більше стають способом фізичного, психічного та емоційного відновлення сил. Оздоровчий туризм зростає: від йога-ретритів до ночівель у коханих, від піших походів до спортивних поїздок. Бадьорість більше не є самоціллю, а природною частиною подорожі.

Все більше мандрівників свідомо шукають місця та заходи, які сприяють здоровішому життю. Спортивні канікули набирають популярності: від організованих плавальних семінарів до багатоденних поїздок, зосереджених на фізичних навантаженнях та витривалості.

Водночас зростає пропозиція «м'яких пригод»: активні дні на свіжому повітрі, такі як походи в хатини або маршрути паломників. Навпаки, ті, хто хоче сповільнитися, шукають тиші, простору для перепочинку та уваги – наприклад, під час медитативного ретриту або пішохідного відпочинку на природі. Еко-ретрити та невеликі оздоровчі центри пропонують простір для душі, але завжди в балансі з фізичними вправами та свіжим повітрям [34].

Персоналізація більше не є маркетинговим інструментом, а основою досвіду подорожей. Завдяки штучному інтелекту, даним клієнтів та розумним інструментам, постачальники можуть передбачати етап життя, настрій та цінність. Готелі адаптують свої комунікації до попередніх уподобань, додатки враховують дієтичні потреби чи режим сну, а персоналізований досвід тестується в аеропортах. Але персоналізація — це не лише технології: це час, контекст і відчуття. Персоналізація — це не більше даних, а краще відчуття моменту та контексту.

У 2026 році подорожі – це не лише відпочинок, а дедалі більше переконання. Мандрівники свідомо обирають місця призначення, постачальників послуг та заходи, які відповідають їхнім цінностям. Чи то сталий розвиток, інклюзивність, добробут тварин чи соціальна

справедливість. Таким чином, відпустка стане способом не лише побачити світ, але й підтримати або переоцінити його.

У 2026 році соціальні мережі стали не просто джерелом натхнення, а й визначальною силою поведінки під час подорожей. TikTok, Instagram Reels та YouTube Shorts стали туристичними путівниками: візуальними, швидкими для взаємодії з користувачами та блискавично швидкими.

Таким чином, з'являється новий вид подорожей-відкриття: не на основі брошур, а на основі хештегів. Те, що виглядає добре, бронюється. Від «прихованих пляжів» до фотогенічних походів чи нішевих готелів із вражаючим інтер'єром. Напрямки можуть стати вірусними за лічені дні [45].

Сімейна подорож — це поїздка, під час якої члени сім'ї разом подорожують з метою відпочинку, відкриття нового або зміцнення сімейних зв'язків. Такі подорожі дають можливість відволіктися від повсякденної метушні, насолодитися новим оточенням, краще зрозуміти один одного та зблизитися [38].

Рис. 2.1. Сімейна подорож кількох поколінь [38]

Сучасні культурні трансформації є визначальним чинником, що формує динаміку світового туристичного попиту. Швидкий та комплексний розвиток суспільних, культурних і ціннісних орієнтирів безпосередньо відображається на споживчих уподобаннях та виборі туристичних продуктів.

Грунтовний аналіз цього явища дозволяє глибше зрозуміти, які саме культурні тенденції каталізують формування сучасного туристичного попиту. Така дослідницька робота є критично важливою для туристичної індустрії, оскільки дає змогу ефективно адаптувати пропозиції, прогнозувати майбутні потреби ринку та оптимізувати стратегії розвитку.

Сучасний турист демонструє зростаючу цінність автентичності туристичного продукту. Ключовим мотивом подорожей стає пошук унікальних та оригінальних вражень, які корелюють із збереженими місцевими традиціями, ритуалами та культурною самобутністю дестинацій.

Ця тенденція спричиняє суттєве зростання попиту на туристичні напрями, що пропонують глибоке занурення в автентичний місцевий досвід. Зокрема, це охоплює: відвідування об'єктів сільського та етнографічного туризму; активну участь у місцевих святах та традиційних обрядах; інтеграцію у повсякденне життя місцевих громад [2].

Рис 1.1. Культурні тенденції, що впливають на туристичний попит [2]

Для туристичної індустрії це вимагає переорієнтації пропозиції з масового туризму на диференційовані, нішеві продукти, які забезпечують високий рівень культурної достовірності та оригінальності досвіду.

В останні роки сімейні подорожі еволюціонували, щоб відповідати сучасним потребам. Основні тенденції включають: оздоровчі подорожі - сім'ї тепер віддають перевагу спокійним, чистим місцям, таким як гори або пляжі, щоб відновити сили та поліпшити самопочуття. Ці подорожі спрямовані на оздоровлення та особисте омолодження. Популярність набирають елітні курорти та готелі з повним набором зручностей. Відпочинок на курортах дозволяє сім'ям сповільнитися та провести якісний час разом, не потребуючи багато фізичної активності, але при цьому зміцнюючи емоційні зв'язки.

Сім'ї все більше усвідомлюють вплив на навколишнє середовище і вибирають напрямки та місця проживання, які мінімізують шкоду природі та

підтримують місцеві громади. У 2025 році сімейний туризм поєднує креативний дизайн із сталим розвитком. Багато мандрівників шукають місця проживання з унікальною, естетичною архітектурою, які також вирішують екологічні та соціальні проблеми [43].

Під час планування сімейної відпустки постає питання: «Який напрямок обрати для подорожі всією сім'єю?» Для прийняття обґрунтованого рішення доцільно врахувати такі критерії оцінки місця відпочинку: безпека – наявність безпечних умов для перебування дітей та осіб старшого віку; зручність – доступність медичних закладів, торговельних об'єктів та основних туристичних послуг. спільні інтереси – вибір локацій, що пропонують різноманітні види дозвілля, здатні задовольнити потреби та вподобання всіх членів сім'ї [38].

Згідно з доповіддю Ассор «Тенденції європейського туризму», 53% європейців планують виділяти більшу частину свого бюджету на подорожі, підкреслюючи вже існуючі пріоритети, такі як оздоровлення, спорт, культура, екологія та спільні сімейні враження. Дослідження Booking.com, на яке посилається Ассор у своєму огляді тенденцій «Нова якість часу», показує, що подорожі з різними поколіннями набирають популярності, і старші мандрівники також підтримують цю тенденцію. Приблизно 80% респондентів готові фінансувати подорожі своїх дітей, а 78% — своїх онуків.

Звіт ibis «Go get it» про тенденції підтверджує, що сімейні подорожі залишаються пріоритетними: 26% мандрівників вважають їх своїм улюбленим видом подорожей. Ця перевага є більш вираженою серед осіб віком від 35 до 44 років: 35% з них називають це одним із найпривабливіших видів подорожей. Важливо також зазначити, що 25% мандрівників обирають готелі під час відвідування родичів, що підкреслює потребу в зручних, сімейних помешканнях з необхідними послугами.

54% представників покоління міленіалів зараз обирають подорожі з сім'єю як спосіб зміцнити сімейні зв'язки та створити спільні спогади. Особливо варто відзначити, що це добровільне рішення, а не очікування,

нав'язані старшими поколіннями. Як результат, туристична галузь зараз визнає важливість створення досвіду, який спеціально орієнтований на сім'ї та сприяє міжпоколінневим зв'язкам [44].

Щоб задовольнити попит на сімейний відпочинок, багато готелів і курортів працюють над мінімізацією логістичних проблем, щоб сім'ї могли зосередитися на спільному проведенні часу, де б вони не вирішили відпочити.

У звіті «Travel Reinvented: Booking.com's 2025 Travel Predictions» (Нове бачення подорожей: прогнози Booking.com на 2025 рік) виявлено цікаву тенденцію. Майже половина мандрівників (46%) воліють витратити свої гроші на подорож, яка трапляється раз у житті, замість того, щоб залишити спадщину. Ця зміна особливо помітна серед представників покоління бейб-бумерів (49%) і «мовчазного покоління» (40%). А молодші покоління користуються перевагами, оскільки 58% мандрівників повідомляють, що їхні батьки оплатили частину або всю їхню відпустку. Ці подорожі ставлять спільні враження вище за фінансову спадщину, підкреслюючи важливість сімейних зв'язків [44].

Сімейний туризм — це багатогранна сфера, яка постійно розвивається. Розуміння його видів та форм дозволяє туроператорам створювати більш персоналізовані та привабливі пропозиції. Для сім'ї це можливість вибрати той вид відпочинку, який найкраще відповідає їхнім потребам, інтересам та фінансовим можливостям, перетворюючи подорож на незабутню пригоду [43].

РОЗДІЛ 2 СІМЕЙНИЙ ТУРИЗМ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЯК ВАЖЛИВИЙ НАПРЯМОК ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ

2.1 Міжнародний досвід сімейного туризму

Найближчі та найважливіші емоційні зв'язки людини формуються з її дітьми та сім'єю, саме тому сім'я є центром соціальної активності. Сучасне суспільство приділяє все більше уваги сімейному спілкуванню вдома і під час дозвілля, в тому числі на святах. Сімейні свята є ефективним засобом згуртування, під час якого члени сім'ї можуть провести якісний час і створити колективні спогади. Подорожі стали для сімей більше необхідністю, ніж розкішшю, що стимулювало розвиток великого туристичного сектору.

Згідно з останніми дослідженнями, обсяг світового ринку сімейних подорожей досяг 276,4 млрд доларів США у 2024 році, що відображає динамічне розширення ринку та зростання споживчого попиту на спільні подорожі. Прогнозується, що ринок зростатиме зі середньорічним темпом зростання (CAGR) на рівні 7,1% з 2025 по 2033 рік, досягнувши зрештою приблизно 514,3 млрд доларів США до 2033 року. Це значне зростання в першу чергу зумовлене зростанням доходів населення, розвитком сімейних структур та зростаючим акцентом на враженнях від подорожей. Оскільки сім'ї все більше надають пріоритет якісному часу та змістовному досвіду, індустрія сімейних подорожей спостерігає динамічні зміни в уподобаннях та моделях подорожей у всьому світі [37].

У регіональному плані Азіатсько-Тихоокеанський регіон став домінуючою силою на світовому ринку сімейних подорожей, забезпечуючи значну частку загальних доходів. Швидка урбанізація, зростання доходів середнього класу та стрімке зростання чисельності міленіалів стимулювали виїзні та внутрішні сімейні подорожі в таких країнах, як Китай, Індія та Південно-Східна Азія. Північна Америка та Європа також залишаються значними учасниками, а розвинені ринки характеризуються високою

купівельною спроможністю та міцними традиціями сімейного відпочинку. Тим часом Латинська Америка, Близький Схід та Африка демонструють стабільне зростання, яке підтримується урядовими ініціативами щодо сприяння туризму та інвестиціями в інфраструктуру, зручну для сімей. Загалом, світовий ринок сімейних подорожей готовий до сталого розширення, зумовленого демографічними зрушеннями, технологічними інноваціями та зміною споживчих уподобань.

Внутрішні сімейні подорожі продовжують домінувати на ринку, складаючи майже 65% від загальної кількості поїздок у 2024 році. Перевага внутрішніх подорожей значною мірою зумовлена доступністю, зручністю та підвищеним відчуттям безпеки, особливо після глобальних потрясінь, таких як пандемія COVID-19. Сім'ї все частіше досліджують місцеві напрямки, національні парки та культурні пам'ятки у своїх рідних країнах, використовуючи коротший час подорожі та нижчі витрати. Зростання внутрішніх туристичних рад та рекламних кампаній ще більше стимулювало інтерес до дослідження менш відомих регіонів, сприяючи диверсифікації пропозицій внутрішніх сімейних подорожей.

У 2024 році міжнародні сімейні подорожі становили приблизно 35% ринку, оскільки сім'ї прагнули розширити свій кругозір та створити незабутні спогади за кордоном. Популярні міжнародні напрямки включають Європу, Південно-Східну Азію та Північну Америку, де різноманітні пам'ятки, зручності для сімей та надійна інфраструктура сприяють безперебійному досвіду подорожей. Розширення угод про безвізові подорожі та наявність прямих рейсів зробили міжнародні подорожі доступнішими, а страхування подорожей та медичні протоколи підвищили впевненість мандрівників [140].

Поширення цифрових технологій змінило спосіб бронювання подорожей сім'ями, і зараз онлайн- канали становлять приблизно 68% від загальної кількості бронювань у 2024 році. Онлайн-турагентства (OTA), веб-сайти готелів та авіакомпаній, а також мобільні додатки стали найкращими

платформами для дослідження, планування та бронювання сімейних поїздок [37].

Азіатсько-Тихоокеанський регіон продовжує лідирувати на світовому ринку сімейних подорожей, на який у 2024 році припадало приблизно 36% від загального доходу ринку, або близько 99,5 мільярда доларів США. Швидка урбанізація, зростання доходів населення та молоде населення сприяли зростанню як виїзних, так і внутрішніх сімейних подорожей на ключових ринках, таких як Китай, Індія, Японія та Південно-Східна Азія. Розширення лоукост-перевізників, покращення інфраструктури та урядові ініціативи щодо розвитку туризму ще більше стимулювали попит. Очікується, що Азіатсько-Тихоокеанський регіон збереже сильну траєкторію зростання з прогнозованим середньорічним темпом зростання 8,2% до 2033 року, випереджаючи інші регіони та роблячи значний внесок у загальне розширення ринку [36].

Північна Америка є ще одним важливим фактором, при цьому регіон генерував приблизно 73,4 мільярда доларів США доходів від сімейних подорожей у 2024 році, що становить 27% світового ринку. Сполучені Штати та Канада характеризуються високою купівельною спроможністю, міцними традиціями сімейного відпочинку та різноманітним вибором варіантів подорожей. Тематичні парки, національні парки та культурні пам'ятки є постійними фаворитами серед північноамериканських сімей, завдяки надійній інфраструктурі та широкому вибору варіантів проживання. Очікується, що ринок у цьому регіоні буде стабільно зростати завдяки інноваціям у туристичних послугах, впровадженню цифрових технологій та зосередженню на емпіричних та екологічних подорожах [40].

Європа займає значну частку ринку сімейних подорожей, який у 2024 році оцінюється в 62,2 мільярда доларів США, або 22,5% світових доходів. Регіон має багату культурну спадщину, різноманітні ландшафти та безперешкодні транскордонні подорожі, що сприяють Шенгенській угоді. Такі сімейні напрямки, як Франція, Іспанія, Італія та Велика Британія,

щороку приваблюють мільйони мандрівників, пропонуючи поєднання історичних, освітніх та розважальних вражень. Європейський ринок сімейних подорожей характеризується високим рівнем повторних відвідувань, сильними програмами лояльності та зростаючим акцентом на сталий розвиток та відповідальний туризм. Тим часом Латинська Америка, Близький Схід і Африка разом складають решту ринку, причому обидва регіони демонструють стабільне зростання, що підтримується інвестиціями в туристичну інфраструктуру та цілеспрямованими рекламними кампаніями [47].

Сімейні подорожі зазнають глибоких змін. Сьогодні споживачі прагнуть надавати пріоритет значущим моментам і створювати незабутні спогади під час багатопоколінних подорожей у короткостроковій перспективі, а не накопичувати матеріальні блага в довгостроковій перспективі.

2.2 Характеристика ресурсного потенціалу для розвитку сімейного туризму Львівської області

Львівська область посідає провідне місце серед туристично-відпочинкових та курортних регіонів Західної України. Територія характеризується значним природно-ресурсним потенціалом, високим рівнем культурно-історичної спадщини та глибокими духовними традиціями. Завдяки поєднанню історико-культурних цінностей і багатству рекреаційних ресурсів Львівщина стабільно входить до п'ятірки найпривабливіших туристичних регіонів держави. Ще в період Австро-Угорщини та Польщі місцеві ресурси активно використовувалися для лікувально-оздоровчих цілей.

Львівська область має одну з найрозвиненіших у країні баз лікувально-оздоровчих ресурсів, що представлена понад 200 джерелами мінеральних вод семи типів, лікувальними грязями та найбільшим в Україні родовищем озокериту. На основі цих унікальних природних факторів функціонують відомі курорти – Трускавець, Східниця, Моршин, Немирів, Великий Любінь,

Шкло, які спеціалізуються на профілактиці та лікуванні захворювань дихальної, серцево-судинної, нервової систем, органів травлення та опорно-рухового апарату. Санаторно-курортна діяльність, що має багатовікову історію, в умовах сучасного ринку набуває нових рис – формується мережа сучасних оздоровчих комплексів і СПА-курортів, що відповідають європейським стандартам.

Природні ресурси Львівщини відзначаються надзвичайною різноманітністю: у межах однієї області поєднуються ландшафти поліських низовин і карпатських верховин. Найціннішими природоохоронними об'єктами є Національні природні парки «Сколівські Бескиди», «Яворівський», «Північне Поділля» та Державний природний заповідник «Розточчя», який включено до Всесвітньої мережі біосферних резерватів ЮНЕСКО [12].

Карпатська частина регіону є осередком гірського та гірськолижного туризму. Українські Карпати приваблюють туристів мальовничими краєвидами, різноманітними маршрутами (зокрема на вершини Пікуй, Парашку, Маківку, Ямельницю, Труханів), сприятливими кліматичними умовами для активного відпочинку. Значного розвитку набули гірськолижні центри Славське, Тисовець, Плай, Волосянка, Орявчик, Сколе, Розлуч, Турка та Верхнє. Водні ресурси області – річки Дністер, Стрий, Західний Буг, Свіча, а також численні водоспади (Кам'янка, Гуркало, Лазний) – створюють можливості для розвитку водного туризму.

Центральне місце в туристичній структурі регіону посідає Львів – культурно-історичний осередок, знаний своєю архітектурною спадщиною, мистецькими традиціями та символічною «левою» ідентичністю. На території області зосереджено близько 8440 пам'яток архітектури, історії та археології, з яких 816 мають статус національних.

Унікальне значення мають сакральні об'єкти – понад 1200 культових споруд, серед яких 999 церков і дзвіниць. До Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО внесено чотири дерев'яні церкви: св. Юрія в Дрогобичі, Пресвятої

Трійці в Жовкві, Собор Пресвятої Богородиці в Маткові та церкву Зіслання Святого Духа в Потеличі.

Активно розвивається релігійний і паломницький туризм. Визначними духовними центрами є Крехівський та Унівський монастирі, а також об'єкти єврейської спадщини у Львові, Белзі та Жовкві, що приваблюють численних паломників з-за кордону [12].

Важливим напрямом збереження культурної ідентичності регіону є підтримка народних ремесел – ткацтва, вишивки, кераміки, лозоплетіння, ковальства, писанкарства, художньої обробки металу та шкіри. Традиційні промисли, такі як виготовлення яворівської іграшки чи глинянських килимів, є не лише культурною спадщиною, а й чинником розвитку етнографічного туризму.

Етнографічна своєрідність Львівщини зумовлена поєднанням бойківських, галицьких і гуцульських традицій, що збереглися у численних селах, зокрема в Стільському – археологічному комплексі доби Білої Хорватії.

Регіональна гастрономічна культура, яка поєднує автентичні рецепти та місцеві продукти, доповнює загальну туристичну привабливість Львівщини. Туристи мають можливість поєднати лікувально-оздоровчий, культурно-пізнавальний, релігійний та активний відпочинок, що визначає Львівську область як багатофункціональний туристичний центр національного значення .

Рис 2.1. Туристична мапа Львівської області [9]

Львівська область пропонує безліч чудових місць для сімейного відпочинку. У даному розділі дослідження проаналізовано туристичні атракції, які найкраще підійдуть для відвідування з родиною, поєднуючи активності, природу та історію.

Метр. візиту в Тустань є забезпечення повного занурення в історичне середовище та детальне ознайомлення з наскельним оборонним комплексом, його природними та інженерними об'єктами Тустань та водоспад Кам'янка. Державний історико-культурний заповідник «Тустань» є унікальною пам'яткою архітектури та історії IX–XIII століть, що приваблює відвідувачів з усієї Європи. Наскельна фортеця Тустань - унікальна система оборонних

споруд, яка є яскравим прикладом середньовічної військової архітектури. Об'єкт має значну історичну цінність, оскільки відтворює атмосферу Середньовіччя. На скельних утвореннях збереглися петрогліфи — таємничі знаки, походження та розшифрування яких є предметом глибокого вивчення провідними істориками та дослідниками. Комплекс включає скелі Камінь та унікальні природні дива, що гармонійно доповнюють історичні залишки. На території заповідника розташована гідроспоруда в урочищі "Стави", що дозволяє оцінити масштабність інженерних рішень періоду функціонування комплексу. Заповідник є майданчиком для проведення щорічного фестивалю середньовічної культури «Ту-стань!» (з 2006 року), що сприяє популяризації історичної спадщини [27].

Рис 2.2 Фортеця Тустань (Львівська обл) [27]

Водоспад Кам'янка та прилеглий природний комплекс – розташований на річка Кам'янка, Сколівський район, Львівська область. Водоспад Кам'янка визнаний геологічною пам'яткою природи та є важливим об'єктом рекреаційного туризму в регіоні.

Водоспад характеризується значною візуальною привабливістю. Його унікальність підкреслює масивна кам'яна брила, яка розділяє водний потік, створюючи динамічний удар об кам'янисте русло долини. В безпосередній близькості до водоспаду розташовані два додаткові об'єкти, що мають рекреаційну та природну цінність: сірководневе джерело мінеральної води, що належить до типу «Нафтуса»; Мертве Озеро - унікальне гідрологічне утворення, також відоме як Журавлине озеро.

Комплекс водоспаду Кам'янка з прилеглими джерелом мінеральної води та Мертвим Озером являє собою інтегровану природну локацію, що має високий потенціал для екологічного та оздоровчого туризму [27].

Національний природний парк «Сколівські Бескиди» розташований у Західній Україні, що є частиною більшого природного комплексу. Територія парку включає найвищу точку — гору Магура (абсолютна висота 1362,7). Парк містить низку об'єктів рекреаційного значення, зокрема водоспади: Гуркало, Кам'янецький водоспад (також відомий як Кам'янка). На прилеглий території функціонує Східницьке родовище мінеральних вод, що значно підвищує цінність парку як об'єкта оздоровчого туризму. Переважання хвойних лісових масивів забезпечує високий рівень екологічної чистоти та сприятливі умови для психоемоційної реабілітації та повноцінного відпочинку. НПП «Сколівські Бескиди» є ключовим природно-заповідним фондом, що поєднує високогірний ландшафт, значні гідрологічні об'єкти та ресурси мінеральних вод [27].

Екскурсія замками Львівщини є високоцінним культурно-пізнавальним продуктом, що ефективно поєднує історичну освіту з рекреаційними потребами туристів. Організація екскурсійного туру, спрямованого на глибоке ознайомлення з історико-культурною спадщиною середньовічної Львівщини, та включає такі аспекти:

- освітній аспект: деталізоване вивчення історичного контексту та архітектурних особливостей епохи;

- емоційно-рекреаційний аспект: забезпечення високого рівня задоволення відвідувачів, отримання яскравих вражень та позитивних емоцій;

- медіа-потенціал: створення високоякісного візуального контенту (фото- та відеоматеріалів) завдяки унікальній естетиці локацій.

Екскурсія Замки Львівщини — це три найбільших, найцікавіших та найдивовижніших замки: Олеський, Підгорецький і Золочівський. Найпопулярнішими одноденними екскурсіями зі Львова завжди вважалися тури по замках.

Золочівський замок (відділ Львівської національної галереї мистецтв ім. Б. Возницького). На місці сучасної споруди функціонувала дерев'яна фортеця, захищена високими земляними валами, укріпленими каменем. Комплекс включає два палаци, виконані у стилі Ренесанс, які історично слугували резиденцією польських монархів.

У головних залах та приміщеннях замку розміщено один із відділів Львівської галереї мистецтв. Представлені художні роботи, включаючи живопис та малу скульптуру, як сучасних, так і давніх майстрів.

На території комплексу розташований унікальний Китайський палац (у формі традиційної ротонди), де функціонує Музей Східних культур з тематичним чайним залом.

На території замку знаходяться камені з нерозшифрованими зашифрованими посланнями. Ці написи, які, за припущеннями, можуть належати тамплієрам, датуються XIV століттям і до сьогодні залишаються об'єктом досліджень [5].

Підгорецький замок (пам'ятка архітектури доби Ренесансу XVII століття). Об'єкт визнаний одним із найкращих взірців інтеграції фортифікаційних елементів (бастіонне укріплення) та представницької споруди (величний палац). У безпосередній близькості до основної будівлі розташовані ключові культові споруди: елегантний бароковий костюл та історичний храм Св. Михайла.

Замок вирізняється значним рекреаційним та естетичним потенціалом. На території замку знаходиться «італійський» парк, що пропонує відвідувачам можливість для прогулянок та естетичної насолоди. З верхніх точок замкового комплексу відкриваються панорамні краєвиди, що є значною перевагою для туристів. Інтер'єри та екстер'єри замку, включаючи декоративне оздоблення величних залів, мають високу привабливість для організації професійних та оригінальних фотосесій. Об'єкт оповитий містичним елементом — легендою про «Білу пані», що підвищує його туристичну унікальність та привабливість.

Рис. 2.3 Підгорецький замок [5]

Підгорецький замок є високоцінним культурно-історичним активом, який забезпечує поєднання історичної екскурсії, естетичного відпочинку та можливостей для професійної фото- та відеозйомки [5].

Жовква позиціонується як значний історико-культурний заповідник, привабливий завдяки мальовничим краєвидам та архітектурній домінанті — Жовківському замку. Невід'ємною складовою пропонованого екскурсійного

продукту є відвідування Крехівського монастиря, об'єкта національного культурного значення та визнання.

Жовква має статус історично значущого центру, відомого як колишня резиденція польського короля Яна III Собеського та осередок ремісничої діяльності. Місто позиціонується як зразок концепції «ідеального міста» доби Ренесансу, що є ключовим елементом екскурсійного потенціалу.

Основу архітектурного ансамблю становлять: історична Ринкова площа, замок XVI століття, комплекс монастирів та Костел Св. Лаврентія XVII століття, які визнані провідними пам'ятками Жовківщини. Особливу історико-культурну цінність має ренесансна синагога.

До переліку унікальних об'єктів входить також Церква Серця Христового та монастир оо. Василіан, де зберігся унікальний стінопис авторства Юліана Буцманюка — січового стрільця та художника (зокрема, фрески із зображенням ангелів у вишиванках).

Загалом, невеликий історичний центр Жовкви концентрує близько п'ятдесяти пам'яток, які мають важливе значення на місцевому, національному та міжнародному рівнях. Рекомендується відвідати об'єкт для безпосереднього ознайомлення з його культурною спадщиною.

Крехівський монастир Святого Миколая (XVII–XVIII ст.) є визначним паломницьким центром Львівщини. Об'єкт відомий завдяки чудодійним іконам та має сталий статус місця масового паломництва. Високою популярністю користується також цілюще джерело, розташоване на його території. Засновники монастиря — ченці Йоїль та Сильвестр із Києво-Печерської лаври — започаткували його діяльність у 1613 році, оселившись у скельній печері.

Подальший розвиток комплексу включав розширення чернечої громади та поетапне будівництво архітектурних споруд. Зокрема, були зведені церква Св. Петра і Павла, а згодом церкви Преображення і Троїцька. Комплекс також було доповнено дзвіницею та чернечими келіями.

Таким чином, Крехівський монастир є одним із ключових регіональних центрів релігійного туризму та паломництва [33].

Сходження на вершину гори Пікуй не вимагає високого рівня підготовки та є доступним для туристів із мінімальним досвідом. Завдяки цій особливості об'єкт підтримує високу відвідуваність як у літній, так і в зимовий періоди.

Вершина гори пропонує широкі панорамні краєвиди, що охоплюють Полонину Руна, гору Гостра та гору Стій. Географічне оточення Пікуя характеризується наступними природоохоронними зонами: північний захід Буковецька полонина, північ ландшафтний заказник, південь та Схід - ботанічний заказник.

В зоні пішої доступності від вершини знаходиться Водоспад Воеводин. Це каскадний водоспад заввишки до 24 метрів, який впадає у річку Шипіт. Його відвідування є ускладненим через особливості маршруту.

Рис. 2.4. Вершина гори Пікуй [28]

Неподалік від вершини розташований перевал «Руська Путь» на висоті 1217 м над рівнем моря (за уточненими даними). Цей перевал має значне історичне значення, оскільки слугував древнім військовим та торговельним

шляхом, що поєднував Балкани з Київською Руссю. Наразі він розділяє села Буковець і Либохора.

Тривалість підйому на гору, з урахуванням усіх запланованих проміжних зупинок та організаційних етапів, становитиме повний день. Відправною точкою маршруту є село Біласовиця. Дана локація відома завдяки виробництву унікального місцевого продукту — сиру «Їдкий». Цей сир є ексклюзивним через використання специфічного сорту молока, отриманого виключно від корів місцевої породи. Продукт характеризується високою солодкістю (різновид бринзи) і не має аналогів у світовому масштабі, що робить його унікальною гастрономічною особливістю регіону [28].

Одноденний Тур «Оздоровча Перлина Львівщини». Мета туру полягає у комплексному ознайомленні з ключовими оздоровчими та культурними об'єктами Львівської області, а саме курортними центрами Трускавець і Східниця, а також культурно-природною пам'яткою — Зоопарком «Лімпопо».

Трускавець розташований у мальовничій долині передгір'я Карпат (350 м над рівнем моря). Програма туру передбачає ознайомлення з унікальними дерев'яними віллами кінця XIX – початку XX ст., виконаними у характерному закопанському стилі. Подорожуючі отримують доступ до центрального бювету для вживання цілющих мінеральних вод.

Відвідування Royal SPA & Wellness центру (на території «Luxury Resort» / готелю «Женева»), що позиціонується як найкращий SPA-центр в Україні. Туристи мають можливість скористатися широким спектром процедур для відновлення здоров'я та краси.

Курорт Східниця розташований серед Карпатських гір, відомий своїм лікувальним мікрокліматом, чистим повітрям та мінеральними водами. Туристам надається можливість дегустації мінеральних вод, властивості яких порівнюють із відомим грузинським «Боржомі».

Борислав - історичний центр нафтової промисловості Галичини. Приваблює гостей чистим гірським повітрям та мінеральними джерелами. Культурно-духовна спадщина Борислава - Церква Св. Анни. Огляд понад двох тисяч мощів святих, зібраних з різних країн світу, які вважаються джерелом зцілення та духовної підтримки.

Зоопарк «Лімпопо» (Меденичі): позиціонується як найкращий зоопарк Західної України. Представлено понад 500 видів тварин (дикобрази, мавпи, леопарди, тигри, верблюди, страуси тощо), що дає можливість ознайомитися з фауною різних континентів.

Тур пропонує гармонійне поєднання бальнеологічного оздоровлення (Трускавець, Східниця), культурного збагачення (Церква Св. Анни) та еко-пізнавального дозвілля (Зоопарк «Лімпопо») в одному денному маршруті [17].

Одноденний тур «Історично-Мистецька Експресія Львівщини» надане можливості комплексного відпочинку та отримання яскравих вражень через поєднання історичної спадщини, сучасного мистецтва та еко-терапевтичного дозвілля на Львівщині. Тур передбачає відвідини нижчеописаних ключових об'єктів і атракцій

Свірзький Замок є одним із наймальовничіших та найвитонченіших зразків оборонної архітектури регіону. Його виразний вигляд підкреслений червоною черепицею та «французьким шармом», а розташування біля озера підсилює мальовничість. Об'єкт приваблює кінофанів, оскільки слугував локацією для зйомок відомого фільму «Д'Артаньян і три мушкетери». На території парку розташований унікальний костел, заснований у XV столітті.

Місце є привабливим для любителів архітектури та історії, завдяки поєднанню романтичних та історичних легенд.

Парк сучасної скульптури «PARK3020» - єдина в Україні експозиція сучасної української скульптури просто неба. Представлено незвичайні скульптури понад двох десятків митців. Кожен експонат відображає

філософські концепції сучасності, присвячені уважності до світу, виживанню в інформаційному потоці, збереженню природи та людськості.

Ранчо «Скарбова Гора» (еко-терапія та активний відпочинок) - приватне ранчо, де повноправними «господарями» вважаються тварини (коні, ослики, кози, кури, собаки). Ранчо пропонує наступний спектр рекреаційних занять: катання верхи та організація кінних походів Галичиною; іпотерапія (заняття з дітьми із застосуванням іпотерапії); можливість погодувати кіз та ознайомитися з іншими мешканцями ранчо. На ранчо «Скарбова гора» облаштований дитячий майданчик та умови для повноцінного відпочинку дорослих.

Локація «Квіткові Поля» в Стрільках - популярне місце для відпочинку, релаксації та насолоди природою. Працює кав'ярня та невелика крамниця, де можна придбати саджанці. Використовується для організації концертів та проведення фотосесій.

Ододенний маршрут пропонує можливість ефективно перезавантажитись, поєднавши культурно-історичний розвиток (замок, парк) та активний рекреаційний відпочинок на природі (ранчо). Тур спрямований на забезпечення яскравих вражень та отримання додаткового натхнення для подальшої продуктивної діяльності [25].

Тур в Славське Забезпечення дводенного пізнавального та рекреаційного відпочинку, що включає ознайомлення з унікальною історичною спадщиною, природними ландшафтами Карпат та сучасною гастрономічною культурою регіону.

Комплекс Розгірче (скельний монастир) - відвідування унікальної двоповерхової пам'ятки оборонної та сакральної архітектури, згадки про яку датуються XV століттям. Комплекс поєднує історичну цінність та елементи містики, що робить його привабливим для дослідників. Доступ до місцевого джерела з мінеральною сірко-йодованою водою для оздоровлення та підвищення тонусу.

Фермерське Господарство «Розгірче» - ознайомлення з племінними тваринами (буйволи, коні гуцульської породи, африканські страуси). Культурний простір «Криївка» - інтерактивний простір на території господарства, де організуються культурні заходи та експозиції.

Відвідування гірськолижного комплексу «Захар Беркут» рекреантами передбачає використання підйомника для сходження на вершину Високий Верх (1242 м над рівнем моря). З вершини відкриваються панорамні краєвиди на Верховинський Вододільний хребет та Сколівські Бескиди, що є ідеальним місцем для фотографій та споглядання природи.

Рис. 2.5. Панорама Захар Беркут [25]

Екскурсія молочною фермою «Мукко» передбачає знайомство з сучасним молокопереробним підприємством, що дотримується світових технологічних стандартів. Відвідувачі мають нагоду спостерігати за тваринами альпійської породи кіз та голштинською породою корів, які забезпечують сировину для виробництва. Процес сироваріння відбувається за особливими рецептами, розробленими голландським сироваром Хугом Ван де Граафом (з 20-річним досвідом). Фінальна частина туру передбачає дегустацію високоякісних сирів, вироблених на заводі.

Дводенний тур пропонує насичену програму, що поєднує історико-містичний туризм (Розгірче), екстремально-оглядовий відпочинок (Захар Беркут) та гастрономічний досвід (Ферма «Мукко»), гарантуючи яскраві враження та повне перезавантаження [25].

Екскурсія Заповідник «Розточчя». Заповідник, створений у 1984 році, займає площу 2084,5 га, включаючи річки Верещиця, Ставчанка та великий Янівський став (понад 200 га). Представлено багате біорізноманіття, включаючи ссавців (лисиці, вовки, олені, сарни, зайці) та рідкісні види. Особливий акцент на 30 видах рослин та 18 видах тварин, занесених до Червоної Книги України (зокрема, чорний лелека, зміїд, махаон, широкоух). Відвідування музею з багатою колекцією, що містить червонокнижні види, стенди з мінералами та патогенними грибами, а також унікальну колекцію метеликів.

Нціональний Природний Парк «Яворівський» розташований у селищі Івано-Франкове та займає площу 7078,6 га. Екскурсантам надається можливість проходження одного із шести екологічних маршрутів для спостереження за багатою флорою та фауною (майже 300 видів тварин під особливим наглядом: 48 ссавців, 200 птахів тощо). Також екскурсія передбачає відвідини еколого-просвітницького центру: ознайомлення з експозицією, що налічує понад 3 тисячі експонатів, включаючи унікальні зразки зброї (наприклад, перша у світі патронна гвинтівка «Верндля» 1871 року). Участь у майстер-класі з розпису яворівської іграшки, що дає змогу ознайомитися з основами місцевого художнього ремесла.

Тур передбачає відвідування притулку, створеного для порятунку та реабілітації ведмедів, які постраждали від жорстокого поводження (утримання в клітках, циркові виступи). Забезпечення умов, максимально наближених до природного середовища, під наглядом лікарів та реабілітологів. Відвідувачам надається можливість дізнатися історію кожного мешканця, що підкреслює важливість цінування та захисту дикої природи [18].

Туристичні ресурси Львівської області відіграють ключову, багатофункціональну роль у забезпеченні та розвитку сімейного туризму. Завдяки їхній різноманітності, регіон може задовольнити потреби родин з дітьми різних вікових категорій, пропонуючи збалансоване поєднання відпочинку, оздоровлення та пізнання. Туристичні ресурси Львівської області створюють універсальну платформу для сімейного туризму, оскільки забезпечують повний цикл потреб родини: оздоровлення (курорти) + пізнання (замки/музеї) + активний відпочинок (гори/ранчо) + розваги (парки/зоопарки). Це робить Львівщину одним із найбільш привабливих напрямків для сімейного відпочинку в Україні.

2.3 Інфраструктура гостинності Львівської області – необхідна основа для розвитку сімейного туризму

Інфраструктура гостинності Львівської області є достатньо розвиненою та диверсифікованою, що дозволяє якісно забезпечувати потреби туристів, які подорожують сім'ями. Основний акцент зроблено на комплексності послуг, безпеці та наявності спеціалізованої дитячої інфраструктури у ключових туристичних зонах.

Область має значний туристичний потенціал: природні парки (наприклад Розточчя), культурно-історичні міста, сільський/екологічний туризм. За даними, область стає локомотивом туристичних податків: наприклад, область «лідер за податковими надходженнями від туризму». Присутня урядова підтримка великих інвестицій в туристичну інфраструктуру: наприклад, програми з інвестиціями на ~€140 млн.

Серед засобів розміщення, що орієнтовані на сім'ї варто виокремити відпочинкові комплекси, що надають широкий спектр послуг, які беруть до уваги потреби, запити та вподобання кожного з членів родини, незалежно від віку, роду занять чи інтересів

Емілі Резорт — це сучасний відпочинковий комплекс, розташований у Львівській області, який є ідеальним місцем для сімейного відпочинку.

Емілі Резорт знаходиться в мальовничому районі Львівської області, серед природи, що ідеально підходить для спокійного відпочинку з дітьми. Це місце забезпечує легкий доступ до основних туристичних локацій Львівщини та можливість насолоджуватись тишею та природною атмосферою.

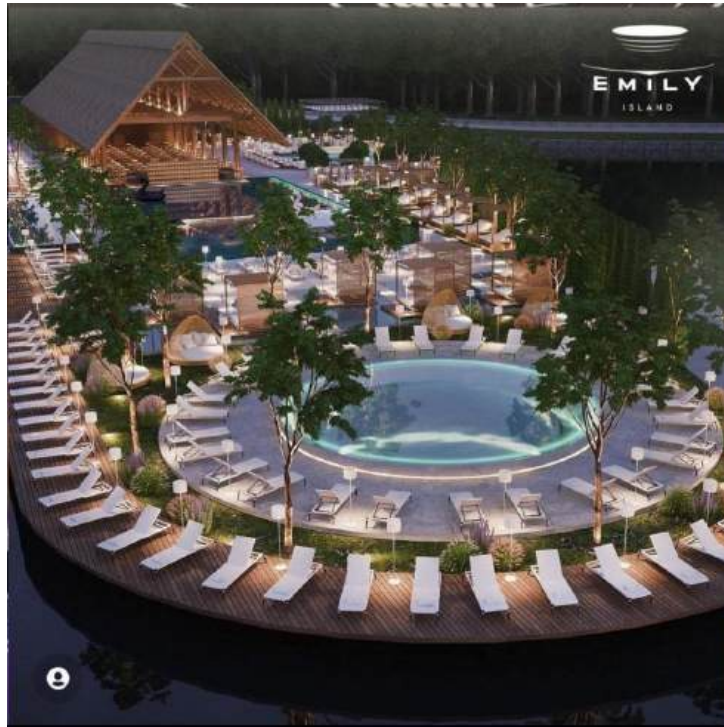

Рис. 2.6. Панорама вечірнього відпочинкового комплексу Emily Resort [1]

Гостям пропонуються просторі котеджі, обладнані для комфортного проживання сімей. Кожен котедж має окрему терасу або балкон, що дозволяє насолоджуватись видами на природу. Номери оснащені усім необхідним для комфортного відпочинку сімей з дітьми, включаючи дитячі ліжечка, стільчики для годування, а також окремі дитячі зони в номерах. Є варіанти для великих сімей (двокімнатні та трикімнатні номери), що забезпечує максимальний комфорт для родин [1].

Рис. 2.7. Приклад сімейного номеру у Emily Resort [1]

Відпочинковий комплекс має спеціально облаштовані майданчики для дітей різного віку. Діти можуть грати на гірках, качелях, пісочницях та інших безпечних ігрових елементах. Для маленьких гостей є закриті ігрові кімнати, де діти можуть грати під наглядом аніматорів або батьків. Це дає можливість батькам розслабитись і зайнятись своїми справами, поки діти займаються творчістю чи розвагами.

У ресторані комплексу є спеціальне дитяче меню, яке враховує потреби вітамінів, білків та інших корисних інгредієнтів для дітей. Це дозволяє забезпечити правильне харчування для маленьких гостей. Для великих сімейних свят або обідів є можливість орендувати банкетні зали, де комфортно розміститься велика родина.

Комплекс пропонує сім'ям з дітьми можливість орендувати велосипеди або прогулятись по лісистих маршрутах, що є відмінним способом провести час на свіжому повітрі. Для старших дітей та дорослих є спортивні зони для футболу, волейболу або інших активних ігор на свіжому повітрі.

Для родин, що шукають екзотичні активності, доступні кінні прогулянки. Діти можуть насолоджуватись катанням на поні під наглядом інструкторів.

На території комплексу є дитячий басейн, де діти можуть купатись у безпечних умовах під наглядом батьків. Для дорослих функціонує великий плавальний басейн. Комплекс також пропонує дорослим можливість розслабитись в SPA-зоні (сауни, масажі, джакузі), поки діти займаються на ігровому майданчику або з аніматорами.

Для сімей передбачено послуги аніматорів, які проводять різноманітні ігри, конкурси та заняття для дітей. Це можуть бути танці, малювання, спортивні змагання, що дозволяє родинам насолоджуватись спільним відпочинком. Для більш організованого дозвілля можуть проводитись короткочасні табори для дітей, де вони вчаться новим навичкам або просто займаються творчістю.

Комплекс знаходиться на огороженій території, що забезпечує додаткову безпеку для дітей. Є персонал, який контролює територію та надає допомогу в разі потреби. У разі потреби, на території є лікар, що може надати першу медичну допомогу дітям чи дорослим.

Для сімей, які бажають дізнатись більше про культуру та природу регіону, організовуються екскурсії до цікавих місць Львівщини: замків, музеїв, природних резерватів. Також є можливість організувати виїзди на природу, пікніки [1].

Емілі Резорт — це відмінне місце для сімейного відпочинку, де батьки можуть насолоджуватись релаксацією, а діти — активними іграми, прогулянками та цікавими заняттями. Тут створені всі умови для комфортного та безпечного відпочинку сімей з дітьми, з урахуванням усіх потреб та побажань.

Комплекс «Бухта вікінгів» знаходиться в селі Старе Село, (Пустомитівський район, Львівська область, за адресою вул. Лісова 14). Приблизно 12 км від Львова (транспортна доступність є перевагою) в напрямку до Бібрки.

Відпочинковий комплекс розміщений серед лісу, на березі озера, в природному середовищі.

На території є готель і котеджі/будинки відпочинку — що створює умови для сімей із дітьми та/або з кількома поколіннями. Безкоштовне паркування, Wi-Fi — важливо для родин. Також на території комплексу знаходиться ресторан, банкетні/фуршетні зали — зручно для родинних свят чи великої компанії [3].

Серед позитивних моментів для сімей з дітьми під час відпочинку у «Бухті Вікінгів» варто відзначити: наявність озера з піщаним пляжем, пологим входом у воду — означає, що діти можуть купатись без надмірного ризику; дитячий майданчик, надувні водні атракціони на озері — створює можливості для розваг дітям; наявність спортивних майданчиків (футбол, волейбол, теніс); альтанки з мангалами, зона пікніку — батьки мають варіанти для сімейного відпочинку разом.

Пропозиції відпочинкового комплексу «Бухта вікінгів» включають наступні активності та розваги: водні активності (прокат човнів, катамаранів, байдарок); кінний клуб (верхова їзда на конях та поні); спортивні розваги (наявність тенісних кортів, футбольних та волейбольних майданчиків, прокат роликів); спа-комплекс, сауна на березу озера – інфраструктура, що робить можливим рекреаційні заняття з акцентом на оздоровлення та релакс [30].

Парк УРУРУ позиціонується як велика активна зона відпочинку на свіжому повітрі, яка поєднує сімейні та екстремальні розваги серед природного ландшафту. Локація: знаходиться поблизу Львова (с. Старе Село, вул. Лісова 14) у межах відпочинкового комплексу «Бухта Вікінгів». Парк розташований у лісі, з максимальною інтеграцією з природою — гойдалки, лазанки, сітки-батути під кронами дерев. Одна з ключових тематик — динозаври. Парк має інсталяцію анімованих динозаврів (два десятки чи більше) як родзинку.

Парк Уруру орієнтується на сімейний відпочинок та активні розваги для дітей та дорослих – працюють траси з тюбінгом, висотні сітки-батути, великі гірки. Серед додаткових активностей парку - концертні програми, фестивалі, спеціальні події (наприклад, «Уруру-Fest»).

Рис. 2.8. Атмосфера парку розваг «Уруру» [23]

Територія парку становить близько 10 га. Атракціон-сітки / батути: Найбільша зона сіток-батутів — $\approx 3000 \text{ м}^2$, водяне містечко: площа — $\approx 700 \text{ м}^2$, анімовані динозаври: понад 20 інсталяцій (два десятки анімованих динозаврів). До послуг відвідувачів - лазанки, гойдалки, гірки: з різним рівнем складності — для молодших і старших, тубінг-траси, вежа з гірками, висотні мережі, заклади харчування: на території є піцерія, кіоски із перекусами, магазин з тематичними сувенірами.

Таким чином, концепція «Уруру» — це створення великої інтерактивної розважальної зони, яка поєднує фізичний активний відпочинок на природі + тематичні елементи (динозаври) + розваги різного рівня складності.

Парк орієнтований на сімейний відпочинок -: діти від 2 років і дорослі, парк працює у теплі сезони року. Передбачено знижки для дітей пільгових категорій [23].

Комплекс «Шепільська» розташований в урочищі Шепільське, між курортами Трускавець і Моршин, поруч озеро, лісовий масив — що створює спокійний, природний простір для відпочинку сімей.

Діяльність релакс-комплексу «Шепільська» ідеально пристосована для потреб сімейного туризму та відпочинку, пропонуючи комплексне поєднання

природної локації, комфортного розміщення та розвиненої розважальної інфраструктури.

Рис. 2.9. Релакс-комплекс «Шепільська» (с. Довголука) [21]

Комплекс пропонує різноманітні варіанти для комфортного проживання сімей будь-якого розміру. Котеджі та таунхаузи - найкращий варіант для великих сімей або тривалого відпочинку. Вони розраховані на проживання від 4 до 6 осіб та оснащені зручною невеличкою кухнею (мікрохвильова піч, плитка, холодильник), що дозволяє батькам самостійно готувати їжу для дітей, додатково є тераса та мангал. Доступні двокімнатні номери категорії «люкс» для більшого простору. Діти до 6 років проживають безкоштовно (без надання додаткового місця та сніданку), а для дітей від 6 до 12 років надається додаткове місце за пільговою ціною.

Саме різноманіття розваг є головною перевагою «Шепільської» для сімейного туризму: водний відпочинок (у теплий сезон), великі відкриті басейни з водними гірками. На території комплексу розташований окремий дитячий басейн та елементи міні-аквапарку для безпечного дозвілля найменших. Серед водних розваг на озері доступне катання на човнах та катамаранах

На території функціонує дитячий майданчик та батут, а також є міні-звіринець (міні-зоопарк), що викликає особливий захват у дітей. Для активного дозвілля гостей пропонування спортивні майданчики (мініфутбол, волейбол), тенісний корт, прокат велосипедів та електросамокатів.

Релакс-комплекс значний акцент робить на оздоровленні гостей та SPA-послугах. У SPA-комплексі передбачені умови для сімей: соляна кімната, корисна для оздоровлення дихальних шляхів, що особливо цінується батьками. Передбачено доступ до загальних басейнів та SPA-зони (сауни, хамам). Діти до 6 років відвідують SPA-центр безкоштовно, а діти до 12 років – за половину вартості.

Комплекс розташований на березі озера в урочищі Шепільське (поблизу Морщина та Трускавця), що забезпечує чисте повітря, мальовничі краєвиди та можливість єднання з природою.

Ресторан пропонує страви української та європейської кухні. Є можливість замовити організацію дитячих свят з індивідуальним меню та креативною тематикою.

Релакс комплекс «Шепільська» характеризується як комплексний сімейний курорт, що пропонує якісне розміщення (особливо в котеджах з кухнями), широкий спектр розваг водний комплекс і дитяча зона) та оздоровчих послуг, що робить його одним з найкращих варіантів для повноцінного сімейного відпочинку у Львівській області [21].

Особливості діяльності готелів та відпочинкових комплексів, орієнтованих на сімейний відпочинок у Львівській області, визначаються їхнім розташуванням, переважною спрямованістю на оздоровлення та природу, а також широким спектром послуг для всіх вікових груп.

Значна частина сімейних готелів та комплексів розташована у Карпатах (Східниця, Славське, Плав'я, Орявчик), що забезпечує доступ до чистого повітря, гірських краєвидів та рекреаційних ресурсів (лікувальні води, мінеральні джерела). Це часто не просто готелі, а великі відпочинкові комплекси, котеджні містечка або садиби, які пропонують окремі

будинки/котеджі або просторі апартаменти, що є зручнішим для розміщення сімей із дітьми. Хоча вони знаходяться у природних зонах, зазвичай забезпечується відносно зручний під'їзд або трансфер.

Специфіка сімейних готелів полягає у фокусі на комфортному та різноманітному відпочинку для батьків та дітей: наявність дитячих майданчиків на відкритому повітрі та дитячих кімнат/клубів із наглядом аніматорів; організація дитячої анімації, майстер-класів, квестів, спортивних ігор тощо; пропозиція дитячого меню або можливість індивідуального приготування страв (дієтичне, для найменших). Часто пропонується комплексне харчування (сніданки, напівпансіон або повний пансіон), що зручно для сімей. Серед додаткових зручностей для сімей з дітьми доступні надання дитячих стільчиків у ресторані, можливість прокату дитячих колясок, санок, велосипедів.

Багато комплексів, особливо в курортних зонах (наприклад, Східниця), поєднують відпочинок із санаторно-курортним лікуванням або СПА-послугами (басейни, сауни, чани, масажі), доступними і для дорослих, іноді зі спеціальними програмами для дітей. Активний відпочинок полягає у організації піших походів, екскурсій до природних пам'яток. Спортивні активності у межах комплексів потребують наявності басейнів (часто відкритих влітку), спортивних майданчиків (волейбол, футбол), пунктів прокату велосипедів/квадроциклів, взимку важливою перевагою комплексів є близькість до гірськолижних трас (Славське, Плай). Необхідною складовою для проведення спільного сімейного дозвілля є наявність зон для барбекю/пікніків, більярдних/настільних ігор для спільного сімейного дозвілля.

Таким чином, діяльність сімейних готелів у Львівській області характеризується комплексним підходом, що поєднує якісне розміщення у мальовничих локаціях, спеціалізовані дитячі послуги та можливості для активного, оздоровчого та пізнавального відпочинку всієї родини.

РОЗДІЛ 3 АКТУАЛЬНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СІМЕЙНОГО ТУРИЗМУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ У ЧАСІ ВОЄННОГО СТАНУ

3.1 Популярні напрями сімейного туризму Львівської області

Під час воєнного стану сімейний туризм у Львівській області набув стратегічно важливого значення, слугуючи місцем тимчасового прихистку, психологічного розвантаження та відновлення сил для внутрішньо переміщених осіб та сімей з інших регіонів України. Зберігається акцент на безпеці, спокої та природних локаціях.

Попит сконцентрований на локаціях, що пропонують комплексний та безпечний відпочинок:

- бальнеологічні та оздоровчі курорти: Трускавець, Східниця, Моршин залишаються лідерами. Вони пропонують не лише лікувальні процедури (мінеральні води), але й розвинену інфраструктуру для сімей: санаторії з дитячими кімнатами, парки, дитячі майданчики та спокійну атмосферу;
- гірські курорти: Славське, Сколе, — приваблюють можливістю відпочинку на природі, піших прогулянок, катання на підйомниках, оренди котеджів з власною територією, що є безпечнішим варіантом;
- відпочинкові комплекси та бази поблизу Львова на берегах озер (наприклад, «Бухта Вікінгів», «Emily Resort») або в лісових масивах пропонують різноманітні розваги (мотузкові парки, басейни, дитячі зони) та можливість швидко дістатися до Львова у разі потреби.

Особливістю є зростання попиту на довготривале проживання у форматі оренди котеджів або апартаментів з обладнаною кухнею, що дає відчуття домашнього затишку і дозволяє економити на харчуванні.

Конкретні деталізовані дані щодо туристичних потоків саме сімей чи середнього чека сімейних туристів під час воєнного стану є обмеженими, оскільки офіційна статистика переважно оперує загальними показниками туристичного збору та опитуваннями загальної кількості відвідувачів.

Проте, наявні дані свідчать про відновлення та стабільність туристичної галузі. Середньодобові витрати на одну людину у Львові (за результатами опитувань, здебільшого, до воєнної корекції) оцінювалися близько 1494 грн (приблизно 34 євро). Сімейні туристи (2 дорослих + 1-2 дитини) зазвичай мають вищий середній чек. Оренда котеджу/апартаментів/готелю поза межами Львова може варіюватися від 1500 грн до 4000+ грн за добу, залежно від класу та локації (Карпати чи передмістя). При самостійному приготуванні витрати нижчі, але при харчуванні в закладах потрібно орієнтуватися на 1000-2500 грн на день на сім'ю. Витрати на курортні збори, екскурсії, вхідні квитки, процедури становлять від 500 грн на день. Загальний орієнтовний середньодобовий чек на сім'ю (3-4 особи) може становити від 4000 до 8000+ грн, залежно від обраного формату (санаторій/котедж/готель) [29].

Львів залишається головним транзитним і культурним хабом, при цьому важлива роль відіграє розвинена інфраструктура адаптована для потреб сімейного туризму:

- дитячі музеї та центри: Музей науки, інтерактивні експозиції;
- парки: Стрийський парк, Парк культури та відпочинку ім. Б. Хмельницького (з дитячими атракціонами та майданчиками);
- заклади харчування: кав'ярні та ресторани з дитячими зонами.

Наявність великої кількості облаштованих укриттів є ключовим фактором безпеки.

Провідну роль у розвитку сімейного туризму Львівської області відіграють курорти.

Трускавець. Інфраструктура для сімейного туризму тут представлена великими парками (Курортний парк), кюветами, функціонує дельфінарій, сучасні готельні комплекси, що пропонують сімейні програми.

Східниця - гірський курорт, менш людний, більше джерел мінеральних вод. Курорт вирізняється атмосферою спокою, прокладено зручні пішохідні маршрути. Особливістю інфраструктури є наявність великої кількості приватних садиб та готелі з великими територіями.

Славське та Сколівські Бескиди спеціалізуються на гірському активному відпочинку. Інфраструктура для забезпечення потреб сімейного туризму представлена підйомниками (Захар Беркут). Значну роль у привабливості дестинацій відіграють мальовничі природні водоспади (Кам'янка), фортеця Тустань (з пізнавальними квестами). Для сімей найбільш оптимальним варіантом розміщення є оренда котеджів.

Щею одним актуальним напрямом сімейного туризму Львівської області є відвідини природних та еко-локацій:

- ведмежий Притулок «Домажир»: центр порятунку бурих ведмедів. Це одночасно освітній та розважальний простір, що особливо цікавий для дітей;
- комплекс «Бухта Вікінгів» пропонує відпочинок біля озера, мотузковий парк, басейни, пляж, кінні прогулянки;
- етнопарк «Древній Плай» (або інші приватні комплекси) зазвичай вирізняються спектром пропозицій щодо проведення тематичних свят, майстер-класів, можливостями для зоорекреації, що є гарною альтернативою розвагам у межах урбанізованих територій [29].

3.2 Сімейний туризм для ветеранів – важлива соціальна складова сучасної туристичної діяльності у Львівській області

Роль сімейного туризму у відновленні ветеранів є надзвичайно важливою та багатовимірною. Це не просто відпочинок, а інструмент реабілітації, соціальної інтеграції та зміцнення психологічної стійкості. Нижче узагальнені ключові аспекти, які пояснюють, чому сімейний туризм має настільки потужний відновлювальний ефект.

Сімейні подорожі дають можливість ветеранам: вийти із травматичного середовища, зменшити рівень тривожності та емоційного напруження, переключитися на позитивний досвід, природу, нові враження. Відпочинок у спокійних локаціях (ліси, гори, озера) особливо ефективний для нормалізації нервової системи та зниження симптомів ПТСР.

Період служби, поранення або реабілітації часто супроводжується розривом комунікації та емоційної дистанцією у сім'ї. Сімейний туризм допомагає повернути відчуття близькості, створює нові спільні спогади, відновлює довіру та теплі стосунки, дає можливість партнерам і дітям краще зрозуміти стан ветерана. Часто сімейна подорож стає «точкою перезапуску» сімейних відносин після складного періоду.

Багато ветеранів стикаються з відчуттям ізоляції, невизнання або втрати соціальної ролі. Сімейний туризм повертає відчуття нормальності, допомагає відчутти себе частиною цивільного суспільства, дає змогу спілкуватися з іншими людьми в безпечному середовищі, поступово повертає навички взаємодії та соціальної активності. Це полегшує перехід від військового до мирного стилю життя.

Багато форматів сімейного туризму включають легку фізичну активність: прогулянки, теренкури, піші маршрути, SPA-процедури, легкі види спорту. Це сприяє покращенню: загального тону, координації, дихання, кровообігу. Особливо корисно для ветеранів після поранень або тривалого лікування.

Діти ветеранів теж переживають стрес, тривожність, інколи — страхи або поведінкові зміни. Сімейні подорожі знімають накопичений емоційний тиск, дарують відчуття безпеки й стабільності, допомагають дітям бачити своїх батьків у нових, позитивних ролях. Це зміцнює сімейну систему як цілісний механізм.

Через подорожі ветерани часто отримують мотивацію до навчання чи роботи, відкривають нові інтереси, усвідомлюють, що життя може бути насиченим і після служби. Це особливо важливо для тих, хто пережив поранення або втрату побратимів.

Проект «Відпочинок родин Героїв» спрямований на забезпечення рекреації та комплексної підтримки сімей військовослужбовців.

У Львівській області розпочато реалізацію ініціативи, орієнтованої на родини військових, чії близькі загинули, зникли безвісти, перебувають у полоні або повернулися з нього. У межах проєкту сім'ям цих категорій надається можливість безоплатного відпочинку на базі заміського комплексу Time ForRest.

Програма відновлення «Відпочинок родин Героїв» включає роботу з психологом, арт-терапію, екскурсії, прогулянки затишною лісовою місцевістю, вело-прогулянки, смачна їжа, спа-процедури тощо [16].

Рис. 3.1. Ветерани з родинами у відпочинковому комплексі Time ForRest [16]

«Відпочинок родин Героїв» має довгостроковий характер: до завершення року планується забезпечити відновлення та дозвілля для 100 родин. Ініціатива впроваджується за підтримки Львівської обласної військової адміністрації, Міжнародного штабу допомоги українцям, команди Time ForRest у партнерстві з 7 прикордонним Карпатським загonom [16].

У Львівській області розпочато реалізацію туристичного проєкту для військовослужбовців та їхніх родин під назвою «Терапія мандрями». Програма охоплює низку літніх активностей, зокрема сплави на байдарках, гірські походи та кінні прогулянки. Організатори зазначають, що метою

ініціативи є підтримка захисників, які перебувають у відпустці, проходять реабілітацію або тимчасово повернулися з ротації.

Проект «Терапія мандрями», орієнтований на військовослужбовців та їхні родини, реалізовується обласним управлінням туризму у співпраці з клубом активного відпочинку Львівщини. Ініціатива базується на переконанні організаторів, що бізнес, який має відповідні ресурси, повинен долучатися до процесів підтримки та реабілітації захисників.

З 2023 року партнерські організації системно надають безоплатні послуги для сімей військовослужбовців, зокрема тих, чиї рідні загинули, зникли безвісти або перебувають у полоні. До реалізації програми також залучено Будинок воїна, який координує роботу з родинами, тоді як клуб активного відпочинку забезпечує необхідне спорядження — байдарки, SUP-дошки, весла та інструктаж.

У межах проекту передбачено такі види активностей: сходження на гірські вершини Львівщини, сплави на байдарках, SUP-дошках і каное, кінні прогулянки, а також екскурсії історичними об'єктами регіону [24].

У Львові військовослужбовці та військовослужбовиці України, а також їхні родини, мають можливість безоплатно відвідати провідні музеї міста та скористатися знижками й спеціальними пропозиціями у закладах сфери гостинності та дозвілля — ресторанах, кав'ярнях, дитячих розважальних центрах, концертних залах та Океанаріумі [7].

Таблиця 3.1. [7]

Перелік пільгових категорій закладів для ветеранів та їхніх сімей

Категорія закладів	Тип закладів у категорії	Можливі форми пільг / підтримки
Музеї та культурні установи	<ul style="list-style-type: none"> - Музеї Львова (історичні, художні, тематичні) - Галереї - Меморіальні комплекси - Театри, концертні установи 	<ul style="list-style-type: none"> - Безкоштовний вхід - Знижені ціни на квитки - Спеціальні екскурсійні програми для ветеранів
Заклади громадського харчування	<ul style="list-style-type: none"> Ресторани - Кав'ярні - Паби - Сімейні кафе 	<ul style="list-style-type: none"> - Знижки на меню - Спеціальні пропозиції (комплексні обіди, безкоштовні напої) - Соціальні ініціативи «Для своїх»
Дитячі розважальні центри	<ul style="list-style-type: none"> - Ігрові центри - Батутні ацени - Інтерактивні студії для дітей 	<ul style="list-style-type: none"> - Знижки для дітей ветеранів - Безкоштовні години відвідування - Пільгові сімейні пакети
Науково-освітні просторита інтерактивні музеї	<ul style="list-style-type: none"> - Океанаріум - Наукові центри - Планетарій 	<ul style="list-style-type: none"> - Безкоштовні або пільгові квитки - Спеціальні сімейні програми
Спортивно-активні локації	<ul style="list-style-type: none"> - Кінні клуби - Байдаркові станції - САП-центри - Туристичні клуби 	<ul style="list-style-type: none"> - Безкоштовні участь у заходах (сплави, походи) - Інструкторський супровід - Пільгове спорядження
Парки відпочинку та природні локації	<ul style="list-style-type: none"> - Природні парки - Рекреаційні зони Львівщини - Туристичні маршрути 	<ul style="list-style-type: none"> - Безкоштовні екскурсії - Пільгові туристичні походи - Організовані програми тур-терапії

Розважальні комплекси	Кінотеатри - Активні атракціони (лазертаг, боулінг) - Сімейні парки розваг	- Активні атракціони (лазертаг, боулінг) - Сімейні парки розваг - Знижки на квитки - Спеціальні сімейні пропозиції
Соціальні та ветеранські простори	Простори - «Будинок воїна» - Ветеранські хаби - Центри психологічної допомоги	- Безкоштовні послуги - Участь у культурних та рекреаційних подіях - Організовані заходи для родин

Сімейний туризм для ветеранів — це інструмент комплексної реабілітації, який впливає на психіку, фізичний стан, сімейні стосунки та соціальну інтеграцію.

Для ветеранів Львівщини, де активно розвивається система соціального туризму, програми «тур-терапії» та сімейних відпочинкових проєктів, такий формат є особливо ефективним і доступним способом відновлення після служби.

3.3 Сімейний туризм Львівської області у контексті міжнародних туристичних потоків

До 2022 року основними ринками іноземних туристів, що прибували до Львова, були: Польща, Туреччина, Німеччина, США, Велика Британія, Ізраїль. Початок повномасштабного вторгнення у 2022 докорінно змінив звичний алгоритм прийому та обслуговування іноземних туристів, значних змін зазнала структура туристичних потоків до Львова та Львівської області, змінились категорії туристів: замість родин з дітьми регіон зазвичай відвідують дипломати, журналісти та волонтери. Для іноземних сімей

найбільш популярними є комбіновані напрями, які поєднують культурно-історичний відпочинок із оздоровчим та активним дозвіллям.

Закриття міжнародного аеропорту «Львів» звело до мінімуму прибуття повітряним шляхом, що до 2022 р. було значним каналом. Війна призвела до масштабного відтоку класичних туристів.

Згідно з даними про туристичний збір, Львівщина залишається одним із лідерів в Україні (поряд з Києвом), що свідчить про те, що, незважаючи на війну, потік внутрішніх туристів та певна частина іноземних гостей, які залишаються в готелях, продовжують генерувати доходи. Надходження туристичного збору у I півріччі 2025 року (порівняно з 2024 р.) демонструють зростання, але це зростання вказує на відновлення, спричинене внутрішнім туризмом та адаптацією бізнесу, а не повернення до рівня 2019 року за рахунок іноземців.

Загалом, у період 2020-2021 рр. іноземний потік різко скоротився через пандемію, а у 2022-2025 рр. він корінним чином змінив свою структуру, перетворившись з класичного відпочинкового на візити з бізнес- або гуманітарною метою, з певним поверненням «ризикового» туризму з сусідніх країн (наприклад, Польщі) та діаспори.

Таблиця 3.2. [1]

Аналіз туристичних потоків іноземних громадян (2020–2025)

Період	Основні фактори впливу	Характеристика туристичних потоків
Початок 2020 р.	Зростання до початку пандемії	Спостерігалось зростання іноземного пасажиропотоку (на 16% у січні-лютому порівняно з 2019 р.).
Кінець 2020 р. та 2021 р.	Пандемія COVID-19	Різке падіння міжнародного туризму. Загальна кількість гостей Львова зменшилася на ~70% порівняно з 2019

		роком. Іноземний потік складав близько 100 тис. абонентів мобільного зв'язку.
2022 р. – 2025 р.	Повномасштабне вторгнення (лютий 2022 р.)	Кардинальна зміна структури та скорочення традиційного туристичного потоку.

Львівська область традиційно посідає провідне місце у туристичній сфері України. У докризовому 2019 році Україну відвідали 13,7 млн іноземних туристів, з яких 2,6 млн прибули до Львова. У 2021 році потік туристів до країни становив близько 4 млн осіб, що майже у три з половиною рази менше показника 2019 року. Від початку 2022 року, у зв'язку з повномасштабною збройною агресією росії, туристичні потоки в Україну та, зокрема, на Львівщину суттєво скоротилися. Наразі іноземний туризм практично відсутній, а внутрішня туристична активність залишається зниженою.

Через відсутність офіційної статистики щодо загальної кількості туристів, які відвідали область, фахівці здійснили аналіз відвідуваності десяти ключових туристичних об'єктів. До переліку увійшли: заповідник «Тустань», НПП «Сколівські Бескиди», Яворівський НПП, ведмежий притулок «Домажир», музей «Сколівщина», туристичний етнопростір «Гніздо яструба», Дрогобицька ратуша, аптека-музей Йогана Зеха, музей «Дрогобиччина» та арт-парк PARK3020. У 2024 році ці локації відвідали понад 406 тис. осіб, а за перший квартал 2025 року – 54,5 тис. осіб.

Загалом наслідком воєнних дій стало різке скорочення внутрішніх і зовнішніх туристичних потоків. У Львівській обласній військовій адміністрації повідомили, що обсяг туристичного збору за 2024 рік

перевищив 47,1 млн грн, а податкові надходження від діяльності туристичного бізнесу сягнули 440 млн грн.

Туристичний збір є обов'язковим платежем, що входить до вартості проживання у засобах розміщення. Наприклад, при бронюванні готельного номера у Львові до загальної вартості послуги додається туристичний збір у розмірі 1–2% від ціни ночівлі.

Податкові надходження від туристичного сектору охоплюють усі види податків, які сплачують суб'єкти господарювання, що працюють у сфері туризму, зокрема заклади громадського харчування, музеї, готелі та інші установи.

Серед найвідвідуваніших туристичних напрямків Львівщини вирізняються історико-культурний заповідник «Тустань», Національний природний парк «Сколівські Бескиди», ведмежий притулок «Домажир» та музей «Дрогобиччина» [11].

У коментарі для «Львівської Пошти» заступник начальника управління – начальник відділу розвитку туризму та курортів Тарас Лозинський зазначив, що динаміка надходжень від туристичного збору демонструє суттєве зростання. Порівняно з 2021 роком, коли цей показник становив 23,1 млн грн, у 2024 році він зріс до 47,1 млн грн — майже вдвічі, попри те, що вартість проживання у закладах розміщення у той період була нижчою.

За словами посадовця, 2024 рік характеризувався активізацією внутрішнього туризму. Відповідно до даних туристичних центрів, найбільший потік відвідувачів надходив із Києва, Запоріжжя, Одеської та Дніпропетровської областей. За інформацією Львівського інформаційного туристичного центру, понад 90% його відвідувачів становили українські туристи, тоді як частка іноземців залишалася незначною — близько 9%. Серед іноземних гостей переважали громадяни США, Польщі, Великої Британії, Німеччини та Франції, а також блогери, журналісти та представники міжнародних організацій.

Порівнюючи показники 2021 та 2024 років, Тарас Лозинський наголосив, що найбільш активно розвивалося відвідування природоохоронних територій і рекреаційних зон. Після карантинних обмежень, спричинених пандемією COVID-19, зросла потреба туристів у відпочинку на природі. Популярними стали Національний природний парк «Яворівський», зокрема локації Верещиця, Лелехівка та Івано-Франкове, а також НПП «Сколівські Бескиди», заповідник «Тустань», водоспади Кам'янка, Гуркало та Сопіт. Серед локальних ініціатив вирізняється діяльність регіонального ландшафтного парку «Стільське Горбогір'я», де було впроваджено нові екскурсійні маршрути.

Менш відвідуваними, але перспективними залишаються історико-культурний заповідник «Нагуєвичі», зоологічний дендропарк у селі Оброшине, кінне ранчо «Скарбова Гора», садиба «Шенкель», ведмежий притулок «Домажир» та інші об'єкти. У 2021 році активно розвивався агротуризм: багато фермерських господарств відкривали свої двері для туристів та організовували тематичні екскурсії.

Наразі найбільш відвідуваною локацією залишається історико-культурний заповідник «Тустань». Лише у березні 2025 року його відвідали до 9 тисяч осіб. У сприятливі роки кількість відвідувачів сягала 200 тисяч, тоді як у 2024 році заповідник прийняв близько 140 тисяч гостей. Друге місце за популярністю утримує Національний парк «Сколівські Бескиди», який має розгалужену мережу туристичних маршрутів та природних атракцій.

За словами Лозинського, позитивна динаміка туристичного збору за перші місяці 2025 року свідчить про поступове відновлення туристичної активності по області. У регіоні активно відкриваються нові заклади розміщення, зокрема у Східниці, а в Карпатському регіоні триває будівництво та модернізація гірськолижних курортів. Інвестиційна активність у туризмі демонструє готовність бізнесу вкладати кошти в розвиток галузі [11].

Посадовець наголошує, що в умовах тривалої війни внутрішній туризм відіграє важливу роль у ментальному та емоційному відновленні українців. Громади також посилюють свою діяльність у цьому напрямку. Як приклад, Шептицька територіальна громада, яка традиційно має промисловий профіль, активно розвиває нові туристичні продукти, зокрема водний туризм та мережу туристичних маршрутів. У самому селищі Шептицьке впроваджується концепція «Sheptytskyi Street Art» із створенням тематичних муралів, що має на меті привернути увагу туристів та представників творчих професій.

За словами начальниці управління Христини Лебедь, здійснити точний прогноз щодо туристичного потоку до Львова влітку 2025 року складно, оскільки на нього істотно впливають безпекова ситуація та загальноекономічні умови. Христина Лебедь підкреслює, що за умови збереження поточного рівня безпеки та стабільності економіки можливе помірне зростання кількості туристів у літній період 2025 року. Водночас очікується, що обсяги відвідуваності залишатимуться нижчими за показники, зафіксовані до початку повномасштабної війни.

Посадовиця зазначила, що попри незначні коливання в окремі місяці, загальна динаміка першого півріччя 2025 року є позитивною. Це дає підстави прогнозувати, що туристичний потік у літній сезон буде щонайменше на рівні 2024 року, а за сприятливих умов може зрости на 5–10%, особливо в другій половині літа [39].

У 2024 році майже 32% внутрішніх туристичних поїздок припало на літні місяці — червень, липень і серпень. Зокрема, лише в серпні зафіксовано 11,56% загальної кількості візитів. Середня тривалість перебування внутрішніх мандрівників у цей період становила близько трьох днів.

Схожі тенденції спостерігалися серед іноземних туристів. У 2024 році приблизно 31% їхніх поїздок припало на літні місяці. Найбільш активним був липень, який забезпечив 10,9% річного потоку. Середня тривалість перебування іноземних гостей у Львові влітку перевищувала сім днів, що

свідчить про стійкий інтерес до міста та високий рівень туристичної залученості. Основну частку в'їзних відпочинкових туристів становили особи віком від 25 до 50 років. Серед внутрішніх мандрівників переважали жінки, тоді як серед іноземних відвідувачів — чоловіки.

У процесі планування подорожей туристи здебільшого орієнтувалися на власний досвід попередніх візитів, оцінку безпекової ситуації, рекомендації знайомих або родичів, а також інформацію із соціальних мереж. Тривалість перебування у Львові коливалася від трьох до семи днів, при цьому значна частина туристів приїжджала до міста вперше.

Для внутрішніх туристів основними мотивами подорожі були відпочинок, робота, відвідування друзів чи родичів, транзит, волонтерська діяльність, зміна місця проживання (у тому числі в межах внутрішнього переміщення), лікування, навчання або участь у заходах. Серед іноземних гостей домінували такі цілі візиту, як відпочинок, робота, волонтерство, відвідання рідних чи знайомих та транзитні поїздки [20].

У літній період 2024 року основну частку туристичного потоку становили внутрішні мандрівники — близько 88%. Найчастіше вони прибували з Київської, Дніпропетровської, Івано-Франківської, Хмельницької та Тернопільської областей. Середня тривалість перебування варіювала залежно від регіону: туристи з Київської та Дніпропетровської областей зазвичай залишалися у Львові до трьох днів, тоді як відвідувачі з Тернопільської та Івано-Франківської областей проводили у місті понад три дні.

Частка іноземних туристів у літньому потоці становила близько 12%. Найбільше гостей прибувало з Польщі, Німеччини, Великої Британії, Італії та Нідерландів. Середня тривалість їхнього перебування була такою: туристи з Польщі зупинялися у Львові приблизно на 6,3 дня, з Італії — на 6,5 дня, відвідувачі з Великої Британії перебували в місті від восьми до понад десяти днів, а гості з Нідерландів — понад 11 днів у червні та липні.

Воєнний стан має прямий вплив на рішення іноземних туристів щодо відвідування України. Це зумовлено підвищеною увагою до питань безпеки та загальним негативним сприйняттям країни як туристичного напрямку в умовах воєнних дій [20].

У Львові з 1 січня 2026 року набудуть чинності нові правила справляння туристичного збору для іноземних відвідувачів. Як повідомили у міській раді, замість діапазону в 16–40 грн залежно від вартості готельного номера вводиться уніфікована фіксована ставка у розмірі 80 грн за добу проживання.

У міськраді зазначають, що оновлений підхід до формування туристичного збору сприятиме подальшому розвитку міської інфраструктури, підвищенню інвестиційної привабливості туристичного сектору та удосконаленню сервісів для гостей міста.

Ставки для внутрішніх туристів залишаються незмінними і прив'язані до вартості проживання: до 750 грн – 0,3% (24 грн); 750–1200 грн – 0,4% (32 грн); понад 1200 грн – 0,5% (40 грн).

Водночас окремі категорії осіб звільняються від сплати туристичного збору. До них належать внутрішньо переміщені особи, діти до 18 років, ветерани війни, а також особи, які перебувають у відрядженні або проходять оздоровлення чи реабілітацію за путівками [40].

Ключові переваги Львова, які впливають на вибір міста туристами, залишаються незмінними. Серед основних чинників — приваблива архітектурна спадщина та історичні пам'ятки, розвинена мережа ресторанів і кав'ярень, комфортна туристична інфраструктура, відносно безпечні умови перебування, а також насичене культурне життя міста.

РОЗДІЛ 4 ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗРОСТАННЯ РОЛІ СІМЕЙНОГО ТУРИЗМУ У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ ЯК ПРОВІДНОГО НАПРЯМКУ З ТОЧКИ ЗОРУ АДАПТАЦІЇ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ

Значення сімейного туризму як інструмента впливу на соціокультурну сферу є беззаперечним, з огляду на його економічні, політичні, культурно-виховні та рекреаційні функції. Успіх сімейного туризму на Львівщині залежить від інвестицій у якість та безпеку інфраструктури, диверсифікації пропозиції (від освітнього до активного) та чіткого позиціонування регіону як безпечного, пізнавального та комфортного місця для сімей з дітьми різного віку. Водночас, попри очевидну потребу у подальшому розвитку галузі, низка проблем у сфері туризму в Україні залишається актуальною протягом тривалого часу. Серед ключових викликів — невідповідність послуг міжнародним стандартам якості, недостатній обсяг інвестицій, брак ефективного державного контролю за діяльністю туроператорів і турагентів тощо. По суті, йдеться про відсутність цілісного державного підходу до управління внутрішніми (політико-правовими, економічними, демографічними, соціокультурними) та зовнішніми (ринок праці, інфраструктурне забезпечення, інвестиційне середовище, нормативно-правова база) чинниками розвитку туристичної галузі.

Львівська область є найбагатшим регіоном України за кількістю об'єктів історико-культурної спадщини: у регіоні налічується понад 4 тисячі пам'яток історії та культури, з яких близько половини зосереджено у Львові. Незважаючи на значний рекреаційно-туристичний потенціал та сприятливе економіко-географічне розташування, розвиток туризму у Львівській області, як і в інших регіонах країни, стримується низкою проблем: недостатньою

кількістю підприємств туристичної сфери, дефіцитом висококваліфікованих кадрів, низьким рівнем розвитку соціальної інфраструктури та транспортного сполучення, а також невисокою якістю туристичних послуг. Як наслідок, Львівщина та Україна загалом втрачають привабливість як туристичні напрямки. Суттєвим фактором зниження туристичних потоків у останні роки стали пандемія COVID-19 та військові дії, що спершу охопили східні регіони, а з лютого 2022 року — значну частину території країни [4].

У Львівській області була розроблена комплексна програма «Розвиток культури, підвищення туристичної привабливості, збереження національної пам'яті, культурної спадщини та промоції Львівської області на 2021–2023 роки». Програма створена на основі висновків постійних комісій із питань культури, історико-культурної спадщини, туризму, духовного відродження та засобів масової інформації, а також з питань бюджету та соціально-економічного розвитку.

Серед основних завдань програми — підвищення привабливості та інфраструктурного забезпечення туристичної, курортної, оздоровчої, спортивної та рекреаційної сфер; покращення якості регіонального туристичного продукту та його просування. Зокрема, передбачено:

- збереження, дослідження та проведення реставраційних робіт на об'єктах культурної спадщини Львівщини;
- комплексну реставрацію пам'яток, внесених до Списку світової спадщини ЮНЕСКО;
- популяризацію культурної спадщини регіону;
- підтримку проектів охорони та збереження культурної спадщини на території області [8].

Очікувалося, що реалізація заходів програми сприятиме популяризації Львівщини як безпечної та привабливої туристичної дестинації, збереженню об'єктів історико-культурної спадщини, розвитку культури та креативної економіки, а також збереженню та популяризації національної пам'яті.

24 лютого 2022 року ситуація кардинально змінилася. Воєнна агресія росії фактично призупинила діяльність туристичної галузі в Україні загалом та у Львівській області зокрема, поставивши сектор перед серйозними викликами, наслідки яких ще тривалий час потребуватимуть аналізу та розробки ефективних шляхів подолання. Водночас важливим завданням залишається фіксація фактів пошкодження та руйнування об'єктів культурної спадщини з метою подальшого притягнення винних до відповідальності відповідно до норм українського та міжнародного законодавства.

Протягом останніх десятиліть світ неодноразово спостерігав занепад туристичної індустрії у країнах, які пережили конфлікти, таких як Боснія і Герцеговина, Сербія, Хорватія, Чорногорія, Грузія, Сирія, а раніше — Кіпр та Єгипет. Війни призводили до значного переформатування структури туристичних потоків. Однак після завершення конфліктів починався процес відновлення туристичної галузі, причому кожна країна обирала власний шлях реабілітації.

Сьогодні колишні країни конфліктів стали успішними туристичними напрямками, демонструючи високі темпи відновлення галузі. Так, у Боснії і Герцеговині після закінчення війни щорічне зростання кількості туристів становило 24 %, а у 2019 році внесок туризму у ВВП країни складав 10,5 %. Варто зазначити Ізраїль — країну, яка протягом понад півстоліття конфлікту ефективно використовує туризм як інструмент зовнішньої політики. На туристичну галузь у цій країні припадає 6,2 % економіки; у 2019 році Ізраїль відвідали 4,5 млн туристів. Серед найбільш популярних напрямів — паломницький, медичний та культурний туризм. Ізраїль демонструє приклад ефективної державної інформаційної політики: незважаючи на військові дії на всій території країни, потік іноземних туристів залишається стабільним. Для порівняння, в Україну іноземні туристи перестали приїжджати після початку війни, навіть на обмеженій території країни до лютого 2022 року [13].

Туристична сфера Львова демонструє високу чутливість до подій у місті, реагуючи як на невеликі нішеві ініціативи, так і на масштабні фестивалі. Це проявляється не лише у динаміці відвідуваності, а й у активності закладів розміщення, харчування та культурного простору.

Так, у червні цього року Lviv Urban Forum зібрав понад 1 500 учасників з усього світу — архітекторів, урбаністів, представників муніципалітетів та дослідників. За оцінками експертів, події такого масштабу сприяють зміцненню позицій Львова як «міста ідей, діалогу та міжсекторальної взаємодії».

У липні у Музеї народної архітектури та побуту відбувся ярмарок, який привернув увагу поціновувачів традицій, ремесел та гастрономії, додатково підвищуючи туристичну привабливість регіону.

Рис. 4.1 Ярмарок у Музеї народної архітектури (м. Львів) [20]

Серпень 2025 року став музично-культурною кульмінацією літа, що одночасно виступає додатковим інструментом залучення сімейних туристів.

1–3 серпня Львів втретє приймає благодійний фестиваль просто неба «Faine Misto: На зламі епох», який у 2024 році зібрав понад 20 тисяч відвідувачів.

9 серпня, у межах святкування Міжнародного дня молоді, у Шевченківському гаю проходили спеціальні активності для молодіжної аудиторії.

15–17 серпня на території !FESTrepublic відбувся перший літературний фестиваль BestsellerFest від Видавництва Старого Лева, що передбачає презентації нових видань, зустрічі з авторами, дискусії та музичні події.

Львів не обмежується проведенням подієвих заходів та продовжує реалізовувати сезонні туристичні кампанії, які сприяють формуванню емоційного зв'язку з відвідувачами. Зокрема, кампанія «Львів — місто весни» презентує естетику цвітіння, натхнення та оновлення, а «Різдво у Львові» є однією з найвпізнаваніших зимових кампаній в Україні з високим туристичним відгуком.

Крім того, місто пропонує постійну туристичну пропозицію, що охоплює екскурсії, музейні та галерейні експозиції, тематичні активності, що, за словами керівниці управління туризму, забезпечує стабільну привабливість Львова незалежно від сезону. Львів активно розвиває як традиційні, так і інноваційні туристичні продукти, включаючи благодійні та меморіальні екскурсії, інклюзивні маршрути та співпрацю з новими культурними просторами.

У 2024–2025 роках у місті з'явилися нові формати, маршрути та ініціативи, що доповнили туристичну пропозицію. Серед них — різдвяна благодійна екскурсія, яка стала однією з ключових подій зимової кампанії, та інтерактивний проєкт «Різдвяна пошта» у Домі Бандіnellі з майстер-класами, експозицією та можливістю надсилати листівки, який протягом місяця відвідали понад 10 тисяч гостей. Пізніше ця локація функціонувала також під час Великодніх свят. За оцінками експертів, такі проєкти є складовою сезонних кампаній «Різдво у Львові» та «Львів — місто весни», формуючи «емоційно насичений туристичний досвід» [44].

Рис. 4.2. Велика різдвяна екскурсія/Львівська міська рада [31]

Серед нових та запланованих маршрутів виділяється Camino Ruteno: Чортків — Львів, піший та веломаршрут, створений за моделлю відомого паломницького шляху Camino de Santiago. Крім того, впроваджуються меморіальні маршрути, присвячені Ірині Фаріон («Контур особистости на мапі Львова») та проєкту «Личаків. Там, де мовчать і говорять».

У розробці перебувають два інклюзивні маршрути для людей з інвалідністю — через центр міста та Стрийський парк. До їх створення залучаються гіді, які співпрацюють з експертами з безбар'єрності. Паралельно планується проведення навчань для гідів щодо ефективної комунікації та супроводу відвідувачів з інвалідністю, а також розробки адаптованих туристичних маршрутів. За словами фахівчині, це є важливим кроком у напрямку формування по-справжньому інклюзивного туризму у Львові [20].

Програма «Гостинність без бар'єрів», для представників сектору NoReCa та гідів, що охоплюють питання доступності, етики та інклюзії у туризмі».

Крім того, управління туризму у партнерстві з бізнесом працює над просуванням Львова як безпечного та відкритого туристичного напрямку, зокрема через участь у міжнародних виставках, таких як ITB Berlin, проведення внутрішніх кампаній та надання інформаційної підтримки локальним ініціативам.

Ще одним напрямком є підтримка нових маршрутів і продуктів — від промоції туристичних локацій до розширення тематики екскурсій, що охоплюють волонтерство, спадщину, мистецтво.

Увага також приділяється підготовці до післявоєнного періоду. У фокусі — формування сталих моделей співпраці, готовність до післявоєнного відновлення, залучення інвестицій, розвиток цифрових рішень, інтеграція добрих практик з Європи [20].

Нові напрямки сімейного туризму на Львівщині включають еко-відпочинок на Гологорах, освітньо-розважальні маршрути замками (Олеський, Золочівський, Підгорецький), бальнеологічний відпочинок у Східниці з оздоровчими процедурами та активностями для дітей, а також спортивно-оздоровчі комплекси та сучасні парки розваг як «Emily Resort» чи «PARK3020».

Серед нових напрямків сімейного напрямків, орієнтованих на активний відпочинок варто виділити Гологори - напрямок, що поєднує мальовничі ландшафти Національного природного парку «Північне Поділля» з історичними місцями, що добре підходить для пізнавальних та активних прогулянок.

Управління туризму та курортів Львівської обласної державної адміністрації презентує новий туристичний напрям – «Гологори». Це природно привабливий регіон низькогірного пасма, розташований у Перемишлянському та Золочівському районах, значна частина якого вкрита лісовими масивами. Територія належить до Національного природного парку «Північне Поділля» та Романівського ландшафтного заказника, відомих

своїми унікальними природними об'єктами: Лисою горою, горою Вапняркою, лісовим масивом «Під Трудовачем».

Завдяки специфічному рельєфу в історичному минулому регіон відігравав важливу оборонну роль для Львова. На цих землях були зведені укріплені комплекси у Свіржі, Золочеві та Помор'ях.

Маршрут у межах Гологір передбачає поєднання природного відпочинку, огляду об'єктів історико-культурної спадщини, можливості придбати вироби з гаварецької чорної кераміки та ознайомитися з традиційною галицькою кухнею [10].

Рис. 4.3. НПП «Подільські Товтри» [10]

Родинам, що подорожують Гологорою доступні такі варіанти закладів розміщення: база відпочинку «Мостище», розташована в мальовничому місці, багатому на ліси та джерела, має озеро, куди збігають цілющі джерельні води. Ідеально підходить для любителів природи та оздоровчих прогулянок. Кемпінг «Мала Річка» пропонує відпочинок просто неба в комфортних та безпечних умовах. Акцент на єднанні з природою та взаємодії з іншими людьми.

Можна досліджувати ліси, долини, яри та знайти унікальні місця, наприклад, кругові вирви. Маршрути часто починаються біля села Романів, де розташована найвища точка Подільської височини – гора Камула (471 м) [10].

Для туристів, що обирають активний відпочинок для родин найбільш оптимальним варіантом буде обрати Східницю та Сколівські Бескиди.

Східниця - бальнеологічний курорт з мінеральними водами, який пропонує оздоровлення, а також зони для відпочинку, мотузковий парк, зоопарк та СПА.

Сколівські Бескиди: національний природний парк, де можна відвідати водоспад Кам'янка, озеро-болото «Журавлине» та фортецю Тустань.

До напрямків сімейного туризму, орієнтованих на культуру та історію належать: замкові маршрути, зокрема відвідування Олеського, Підгорецького та Золочівського замків, які пропонують інтерактивні екскурсії та театралізовані тури; Тустань: відвідування стародавньої наскельної фортеці, яка знаходиться у селі Урич; Львівський Музей науки.

У музеї Науки представлено понад 90 експонатів, які в інтерактивній та доступній формі демонструють відвідувачам різного віку основні закони фізики та природні явища. Загальна площа приміщення становить 2200 м²; для забезпечення інклюзивності встановлено спеціальний ліфт для маломобільних осіб.

Експозиційний простір заповнений: моделями, технічними пристроями та маятниковими системами, виконаними у стилістиці міжпланетного корабля; трансформатором Тесла, що дає змогу наочно ознайомитися з електричними розрядами; роботизованою рукою KUKA, яка використовується у промисловому складанні обладнання; інтерактивним роботизованим манекеном RoboThespian, оснащеним численними програмами різними мовами, здатним відповідати на запитання та демонструвати додаткові функції; тематичними секціями, присвяченими властивостям води, акустиці, а також простору, спрямованому на

формування навичок толерантності та гуманності; VR-зоною, яка забезпечує можливість здійснити віртуальну подорож [47].

Усі експонати супроводжуються інформаційними табличками з описом принципів їхньої роботи. Таким чином, Музей науки впроваджує інноваційний погляд на сімейний відпочинок і є однією з ключових анімаційних атракцій, що приваблює туристів, які подорожують родинами.

Серед напрямів, орієнтованих на розваги та відпочинок варто виокремити: Emily Resort та Edem Resort Medical & SPA: Сучасні комплекси з великою територією, басейнами, дитячими зонами та різноманітними розвагами; парк розваг «Уруру»: Комплекс з мотузковим парком та іншими атракціонами, розташований у с. Старе Село.; Leoland: Дитяче місто професій у Львові; Аквапарк «Пляж» - водні розваги для всієї родини; Львівський океанаріум:, що дає можливість відвідувачам досліджувати підводний світ в центрі міста.

Львівський океанаріум розташований за адресою: проспект Шевченка, 8. Будівлю, у якій він нині функціонує, зведено у 1912 році будівельною компанією Івана Левинського. Спочатку в приміщенні працював кінотеатр «Фрашка», інтер'єр якого був розроблений відомим львівським архітектором Альфредом Захаревичем.

Океанаріум являє собою сучасний музей живої морської фауни, що включає кілька десятків акваріумів різного об'єму, де утримуються представники багатьох видів риб. На території закладу також функціонує музей раковин, а стіни оформлені макетами історичних риб і фантазійних морських істот, що формує змістовний освітньо-пізнавальний простір.

Колекція океанаріуму охоплює морських мешканців із різних регіонів світу, зокрема близько 20 молодих акул, три види скатів, а також риб-собак і риб-клоунів. Додатково облаштовано окремий басейн для хижих прісноводних риб [19].

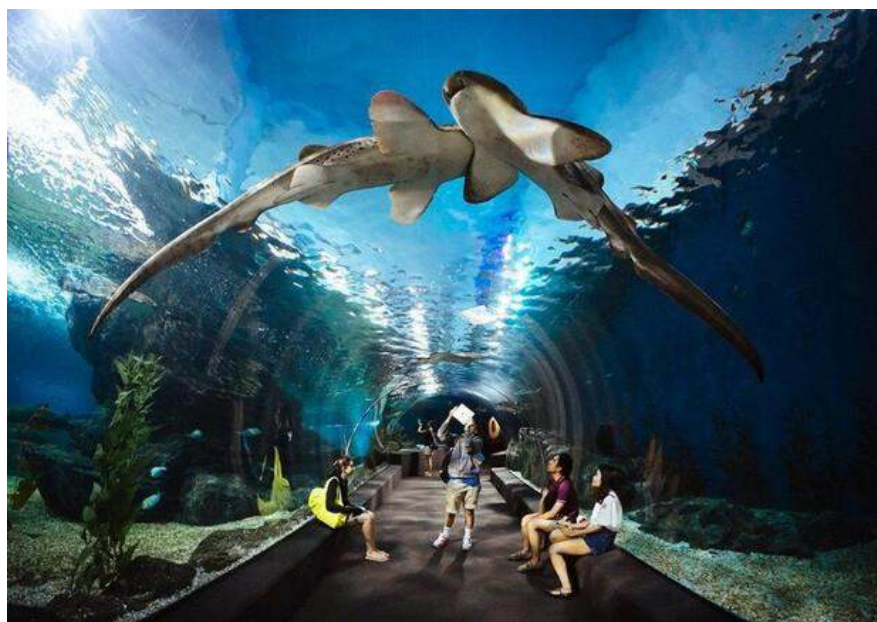

Рис. 4.4. Океанаріум (м. Львів) [19]

Адаптація впровадження міжнародного досвіду сімейного туризму на теренах Львівської області повинна відбуватися за кількома ключовими напрямками, які довели свою ефективність у провідних туристичних країнах.

Таблиця 4.1.

(таблиця складена втором)

Механізми адаптації міжнародного досвіду розвитку сімейного туризму у місті Львові та Львівській області

Напрямок адаптації	Міжнародний досвід (приклад)	Адаптація для Львівщини
Спеціалізована інфраструктура	Розвиток тематичних парків (наприклад, Legoland в Угорщині/Данії) та інтерактивних музеїв (наприклад, NEMO в Нідерландах).	Створення тематичних освітньо-розважальних центрів (наприклад, інтерактивний музей науки, квест-кімнати, парки пригод у лісових зонах області).
Якість розміщення та харчування	Стандарти "Family-friendly" готелів та ресторанів (дитяче меню, ігрові зони, аніматори, послуги няні, безпечне обладнання).	Впровадження регіонального сертифікату "Львівська гостинна родина" для закладів, які відповідають високим вимогам до сімейного комфорту та безпеки.
Пакетні продукти та маршрути	Створення комплексних турів із включеними входами,	Розробка тематичних сімейних маршрутів ("Замки Львівщини

	трансферами та анімаційними програмами, орієнтованих на різні вікові групи дітей.	для юних лицарів", "Смачна подорож Галичиною", "Карпатські стежки: міні-походи").
Безпека та доступність	Забезпечення доступності об'єктів (пандуси, дитячі коляски) та високих стандартів безпеки (ігрові майданчики, страхування).	Покращення якості доріг до туристичних об'єктів, маркування безпечних маршрутів та встановлення сучасних, сертифікованих дитячих майданчиків.
Цифровий маркетинг	Створення єдиного сімейного туристичного порталу з відгуками, бронюванням та персоналізованими рекомендаціями.	Запуск веб-платформи/застосунку «Lviv Family Trip» з інтерактивною картою, актуальними подіями та "сімейним квитком" (єдиний абонемент).

Варто розглянути приклади країн, які позиціонують сімейний туризм як провідний напрямок.

Таблиця 4.2

(джерело складене автором)

Моделі адаптації успішного досвіду функціонування сімейного туризму до сучасних реалій Львівської області

Країна / регіон	Фокус	Механізм	Адаптація для Львівщини
Португалія (Алгарве)	Природний та пляжний відпочинок, активний туризм	Курорти відзначені «Блакитним прапором», широкий спектр водних видів спорту, аквапарки, зоопарки/океанаріуми (Zoomarine)	Розвиток концепції «Карпатське Алгарве» з безпечним гірським та озерним відпочинком (Славське, Озеро Віта), інфраструктура для хайкінгу, веломаршрутів, мотузкових парків, підвищення екологічних стандартів водних об'єктів
Угорщина	Тематичний та освітньо-	Угорщина: бренд Lego,	«Львів — місто майстрів

(Ньїредьхаза), Нідерланди (Амстердам)	розважальний туризм	тематичні зони для сімей; Нідерланди: NEMO Science Museum з інтерактивним навчанням	та винахідників»: музеї-фабрики (шоколад, карамель, гончарство) з майстер-класами; регіональний Науковий музей з інтерактивними експонатами, де діти є активними учасниками
Болгарія (Сонячний берег), Туреччина (Мармарис)	Бюджетний та All-inclusive сімейний відпочинок	Доступні ціни, комплексні послуги (All-inclusive), мінімізація планування для батьків	Впровадження All-inclusive у санаторно-курортних комплексах (Трускавець, Східниця) з лікуванням, дитячими програмами, екскурсіями, спортом; створення «Сімейного абонементу» у готелях та гостьових будинках сільської місцевості з проживанням, харчуванням, трансфером та майстер-класами

Львівська міська рада спільно з ЛКП «Центр розвитку туризму м. Львова» впроваджує комплекс інформаційних та організаційних заходів, спрямованих на підвищення рівня безпеки відвідувачів міста.

Туристам завчасно надається інформація щодо правил поведінки під час повітряної тривоги. Комунікація здійснюється через друковані та цифрові матеріали, інтерактивні мапи та офіційну платформу lviv.travel, що забезпечує системне та доступне інформування гостей міста.

Одним із пріоритетних напрямів діяльності є розвиток міжнародної комунікації, що передбачає співпрацю з глобальними платформами, зокрема Travel Diaries (Нідерланди), Reveel (Фінляндія) та City Destinations Alliance (CDA). Місто також здійснює взаємодію з іноземними медіа,

туроператорами, культурними інституціями та бере участь у провідних галузевих виставках і форумах, включаючи ITB Berlin 2025.

Окрему увагу приділено тематичним і сезонним туристичним кампаніям. Однією з ключових ініціатив є програма «Різдво у Львові». У 2024 році вона привернула увагу туристів із понад 20 країн, зокрема Польщі, Великої Британії, США, Німеччини, Уругваю, Китаю, Індії та Австралії.

Серед інших значущих заходів — відзначення Міжнародного дня музеїв, у межах якого 27 музеїв організували 60 подій, що зібрали понад 15 тисяч відвідувачів, а також Дні європейської спадщини, які включали понад 100 активностей, авторські екскурсії, майстер-класи та об'єднали більше двох тисяч учасників.

Рис. 4.5. Виставковий проєкт «Дорога довша як життя» Дмитра Стецька у Національному музеї у Львові імені Андрея Шептицького. Відкриття, 4 квітня 2025 р. [14]

Міжнародний день музеїв започаткований у 1977 році за ініціативи Міжнародної ради музеїв (ICOM) як платформа для підкреслення значення музеїв у розвитку культури, науки та освіти. Сьогодні до його відзначення долучаються понад 150 країн світу. Музеї відіграють ключову роль у культурному обміні, збагаченні суспільств, формуванні взаєморозуміння,

розвитку співпраці та підтриманні миру між народами. Темою цьогорічного відзначення обрано «Майбутнє музеїв у спільнотах, що швидко змінюються».

Львів, як місто з багатою історією, мультикультурною спадщиною та активною громадою, є осередком для внутрішньо переміщених осіб, розвитку туристичного сектору та переосмислення власної ідентичності в умовах воєнного стану. Музеї міста виконують функцію не лише збереження культурної спадщини, а й формування нового змісту та створення простору для суспільного діалогу. Особлива увага приділяється інклюзії та представленню історій різних соціальних груп. Позитивним є те, що львівські музеї активно впроваджують сучасні технології, підвищуючи інтерактивність і привабливість експозицій для відвідувачів.

У межах відзначення Міжнародного дня музеїв для гостей організовано низку активностей, зокрема музейний квест, що може бути цікавим для туристів з дітьми, сімейних пар [14].

Львівський туристичний офіс спільно з департаментом архітектури системно проводить аудити доступності закладів розміщення, харчування та культурної інфраструктури. Дані оперативно інтегруються в інтерактивну карту «Доступне місто», яка налічує 134 безбар'єрні об'єкти та постійно оновлюється [39].

Успіх сімейного туризму на Львівщині залежить від інвестицій у якість та безпеку інфраструктури, диверсифікації пропозиції (від освітнього до активного) та чіткого позиціонування регіону як безпечного, пізнавального та комфортного місця для сімей з дітьми різного віку.

ВИСНОВКИ

Львівська область володіє унікальними передумовами для формування конкурентної сімейної туристичної дестинації:

- висока концентрація культурно-історичних ресурсів, включаючи архітектуру Львова, фортифікаційні комплекси, музеї, сакральні пам'ятки та гастрономічну спадщину, що забезпечує широкий вибір пізнавальних сімейних програм;

- природні рекреаційні ресурси (Карпати, національні парки, оздоровчі курорти Моршина, Східниці, Трускавця), що створюють можливості для активного, оздоровчого та екотуризму;

- розвинена інфраструктура — готельна база, транспортна доступність, наявність туристичних інформаційних центрів і кваліфікованих гідів;

- високий рівень безпеки відносно інших регіонів України, що є ключовим чинником у виборі сімейних подорожей під час воєнного стану;

- сильна регіональна брендова ідентичність, що поєднує автентичність, культурність і європейськість, формуючи позитивне сприйняття Львівщини як комфортної сімейної дестинації.

Проведений аналіз засвідчив, що Львівщина може ефективно слідувати сучасним світовим трендам.

Попит на подорожі кількох поколінь сім'ї одночасно зростає у світі. Це відкриває перспективи для розробки спеціальних пакетів: сімейних апартаментів, комплексних програм відпочинку «діти–батьки–старші родичі».

Екологічні маршрути, глемпінги, фермерські господарства та природно-пізнавальні програми можуть стати ключовими продуктами Львівщини, яка має великий природний потенціал.

Світова практика орієнтована на використання мобільних застосунків, інтерактивних маршрутів, електронних гідів та онлайн-планування.

Львівщина вже має приклади цифрових сервісів і може масштабувати їх на сімейний сегмент.

У світі зростає інтерес до локальних традицій і автентичних вражень. Львівська область може пропонувати тематичні сімейні тури: ремісничі майстер-класи, етнографічні маршрути, гастрономічні програми.

Досвід постконфліктних країн демонструє успішність впровадження сертифікованих безпечних маршрутів і протоколів безпеки. Це може бути адаптовано для Львівщини в умовах війни. Війна суттєво змінює поведінку туристів, але водночас відкриває можливості для внутрішнього регіонального туризму.

Основні напрями адаптації: розвиток короткотривалих сімейних поїздок вихідного дня, що є безпечними та доступними; створення спеціальних сімейних маршрутів у межах безпечних територій, позбавлених ризиків; впровадження гуманітарно-культурного туризму, пов'язаного з підтримкою місцевих громад, музеїв, культурних центрів; адаптація інфраструктури під потреби внутрішньо переміщених сімей, які також стають цільовими споживачами туристичних послуг.

На основі проведеного дослідження та аналізу міжнародного досвіду розвитку сімейного туризму сформульовано такі рекомендації щодо вдосконалення туристичної політики та підвищення конкурентоспроможності Львівської області у досліджуваній сфері.

Органам державної влади та регіонального управління туризмом слід розробити регіональну програму розвитку сімейного туризму, яка включатиме стандарти якості, стратегічні напрямки, маркетингові підходи та механізми підтримки малого й середнього туристичного бізнесу. Створити систему сертифікації сімейно орієнтованих послуг (готелів, ресторанів, екскурсій, локацій), що підвищить довіру туристів та сприятиме формуванню позитивного іміджу Львівщини як безпечної та комфортної родинної дестинації. Удосконалити цифрові туристичні сервіси: розширити функціонал мобільного додатка «Lviv Travel»; створити окрему секцію

«Сімейний туризм» із готовими маршрутами; впровадити інтерактивні мапи з позначенням безпечних зон і перевірених локацій. Розвивати інфраструктуру безпеки в умовах воєнного стану: укриття на туристичних об'єктах, оповіщення, інструкції, навчання персоналу — це стане ключовою конкурентною перевагою. Сприяти залученню інвестицій у розвиток сімейних курортів, еко-маршрутів, глемпінгів, тематичних парків, дитячих освітніх центрів, використовуючи механізми грантової та муніципальної підтримки.

Туристичному бізнесу та підприємцям доцільно створювати спеціалізовані сімейні туристичні продукти, орієнтовані на різні вікові групи: програми «батьки + діти», пропозиції для багатопокілнних сімей, активні сімейні тури, дитячі освітні тури. Розробляти пакети послуг «all-in-family», що включають проживання, харчування, заняття для дітей, оздоровчі та розважальні програми. Упроваджувати міжнародні практики сталого туризму: сортування сміття, екологічні стандарти в садибах, відповідальне природокористування, партнерства із зеленими ініціативами. Підвищувати якість сервісу через навчання персоналу основам дитячої психології, безпеки, організації сімейного відпочинку, міжкультурної комунікації. Проводити спільні акції та крос-промоції між готелями, музеями, квест-кімнатами, театрами.

Територіальним громадам Львівщини слід зробити акцент на розвитку локальних туристичних маршрутів. Розвивати локальні туристичні маршрути, які поєднують природу, культуру, гастрономію та ремесла, адаптувавши їх для сімей з дітьми. Підтримувати створення сімейних еко-садиб та агротуристичних господарств, інтегруючи міжнародний досвід сільського туризму (Італії, Австрії, Польщі). Розробляти малі туристичні проєкти — музеї під відкритим небом, дитячі інтерактивні зони, тематичні маршрути (замкові, лісові, етнографічні). Сприяти розвитку подієвого туризму, включаючи сімейні фестивалі, ярмарки, спортивні та культурні події.

Щоб адаптувати успішний міжнародний досвід сімейного туризму у Львівській області в умовах воєнного стану влада, представники туризму та гостинності, громади та інвестори повинні об'єднати зусилля щодо адаптації міжнародного досвіду в умовах воєнного стану. Зокрема, запозичити практики постконфліктних регіонів у плануванні безпечних маршрутів, маркуванні територій, підготовці персоналу та інформаційній підтримці туристів. Використовувати міжнародні грантові програми для відновлення та розвитку туристичної інфраструктури. Запровадити інформаційні кампанії про безпечні туристичні зони Львівщини для підвищення довіри внутрішніх та міжнародних туристів. Розвивати соціально орієнтований туризм, спрямований на підтримку внутрішньо переміщених сімей, культурних інституцій та місцевих громад.

На національному рівні Львівщина є одним з найбільш конкурентоспроможних регіонів завдяки поєднанню природних, історичних та культурних ресурсів, високому рівню сервісу та безпеки. У міжнародному вимірі Львівська область може позиціонувати себе як європейська культурно-історична дестинація для сімей; екологічний регіон із широкими можливостями активного та оздоровчого відпочинку; дестинація відновлення та сталого розвитку у контексті післявоєнної реконструкції, що є унікальною пропозицією на світовому ринку. Сукупність цих факторів забезпечує Львівщині реальні можливості зміцнити свою позицію у ніші сімейного туризму та інтегрувати світові практики в регіональну туристичну політику.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. EMILY RESORT (@emily_resort) · Vinniki – офіційна сторінка в Instagram (дата звернення 13. 10. 2025)
2. Аналіз тенденцій сучасного туристичного попиту: вплив культурних змін та технологічних інновацій на вибі подорожей. Писарева І. В., Александрова С. А., Радіонова О. М., Екноміка та суспільство. Випуск 60# 2024. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-152> (дата звернення 11. 10. 2025)
3. Відпочинковий комплекс «Бухта вікінгів» - офіційний сайт. URL: <https://viking.com.ua/> (дата звернення 13. 10. 2025)
4. Графська, О. І. (2020). Сучасні виклики та мегатренди розвитку туристично-рекреаційної сфери. Проблеми економіки, 2(44), 17–23. <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2020-2-17-23>
5. Екскурсія 3 замки Львівщини. URL: (дата звернення дата звернення 14. 10. 2025)
6. Екскурсія в Жовкву та Крехівський монастир. URL: <https://mtourism.com.ua/tours-of-lviv-region-ua/67-zhovkva-krekhiv-monastery-ua> (дата звернення 14. 10. 2025)
7. Львів для військових та їх сімей. URL: https://lviv.travel/ua/news/znyzhky-bezkoshtovnyi-vkhid-dlia-viyskovykh-ta-ikhnikh-simei-lviv?srsltid=AfmBOorWe2eOZyBmg4KpfeqWGkMan6v65Hj_B4R8OXOENnSaXq-kJwBO Дата звернення (17. 10. 2025)
8. Львівська обласна рада. (2020). Про затвердження комплексної програми «Розвиток культури, підвищення туристичної привабливості, збереження національної пам'яті, культурної спадщини та промоції Львівської області на 2021–2023 роки». https://lvivoblrada.gov.ua/VIII/proekt_27
9. Львівська область. Туристична карта. URL: <https://ruraltourism.com.ua/?a=oblastmap&id=46> (дата звернення 12. 10. 2025)

10. Львівщина розробила для туристів "Гологори". URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-tourism/2759339-lvivsina-rozrobila-dla-turistiv-gologori.html> (дата звернення 19. 10. 2025)
11. Львівщина туристична: які локації найбільше цікавлять гостей області. Марк Любаров. URL: <https://www.lvivpost.net/avtorski-materialy/lvivshhynaturystychna-yaki-lokatsiyi-najbilshe-tsikavlyat-gostej-oblasti/> (дата звернення 17. 10. 2025)
12. Львівщина. URL: <https://lviv-region.travel/ua/cat/lviv-region> (дата звернення 12. 10. 2025)
13. Маджмудар, О., & Гончарова, К. (2022, 20 березня). Повстати з руїн. Які країни після війни стали популярними у туристів. <https://www.rbc.ua/ukr/travel/-1647724135>. Html
14. Міжнародний день музеїв: як долучитися та що відвідати у Львові. Ольга Бомко. URL: <https://dyvys.info/2025/05/14/shho-vidvidaty-u-lvovi-do-dnya-muzeyiv/> (дата звернення 19. 10. 2025)
15. Музей науки. URL: https://lviv.travel/ua/places/museums/muzei-nauky-lviv?srsltid=AfmBOoruM0SDqTtiF65mHIGT4nwQd1Wkuq2L04K3iq12ilP_cOve1IKf (дата звернення 19. 10. 2025)
16. На Львівщині стартував проєкт "Відпочинок родин Героїв". URL: <https://dopomoha.org.ua/na-lvivshhyni-startuvav-proyekt-vidpochynok-rodyn-geroyiv/> (дата звернення 17. 10. 2025)
17. Одноденна поїздка у Свірж зі Львова. URL: <https://mtourism.com.ua/tours-of-lviv-region-ua/993-tour-svirzh-and-park3020-ua> (дата звернення 15. 10.2025)
18. Одноденний тур Яворівщиною: майстер-класи та заповідники Львівщини. URL: <https://mtourism.com.ua/tours-of-lviv-region-ua/708-tour-yavorivshchyna> (дата звернення 15. 10. 2025)
19. Перший у Львові океанаріум. URL: <https://natalia18.com.ua/pershyj-u-lvovi-okeanarium/> (дата звернення 20. 10. 2025)

20. Потік туристів у Львові зростає: хто найбільше відвідує місто та які ініціативи впроваджують цьогоріч. Анна Ілечко. URL: <https://dyvys.info/2025/07/30/yak-mynaye-litnij-turystychnyj-sezon-u-lvovi-podiyi-turysty-ta-initsiatyvy/> (дата звернення 17. 10. 2025)
21. Релакс комплекс Шепільська. URL: <https://shepilska.com.ua/> (дата звернення 15. 10. 2025)
22. Родини захисників на Львівщині матимуть змогу безоплатно відпочити в одному з котеджів області. URL: <https://loda.gov.ua/news/107515> (дата звернення 17. 10. 2025)
23. Розваги/Сімейний відпочинок (@ururu_park) - офіційна сторінка в Instagram (дата звернення 14. 10. 2025)
24. Терапія мандрями: на Львівщині стартував проєкт для військових та їхніх родин. Наталія Карнаух, Ольга Іващук. URL: <https://susplne.media/lviv/758515-terapia-mandrani-na-lvivsini-startuvav-proekt-dla-vijskovih-ta-ihnih-rodin/> (дата звернення 17. 10. 2025)
25. Тур в Славське на 2 дні (Захар Беркут козина ферма «Мукко»). URL: <https://mtourism.com.ua/tours-of-lviv-region-ua/48-lvivshchyna-tour-2-days-ua> (дата звернення 15. 10. 2025)
26. Тур в Трускавець і Зоопарк Меденичі. URL: <https://mtourism.com.ua/tours-of-lviv-region-ua/806-spa-tour-to-truskavets-ua> (дата звернення 15. 10. 2025)
27. Тур в Тустань і водоспад Кам'янка. URL: <https://mtourism.com.ua/tours-in-carpathians-ua/112-tustan-fortress-and-kamionka-waterfall-ua> (дата звернення 12. 10. 2025)
28. Тур на Пікуй зі Львова (1 день). URL: https://mtourism.com.ua/tours-in-carpathians-ua/1023-pikuj_mountain (дата звернення 14. 10. 2025)
29. У Львові намалювали соціологічний портрет типового туриста. Андрій Самойленко. URL: <https://pravdatutnews.com/lviv/2024/07/03/44064-u-lvovi-namalyuvaly-sociologichnyy-portret-typovogo-turysta> (дата звернення 16. 10. 2025)

30. У Львові підвищують туристичний збір для іноземців. Віка Гриненко. URL: <https://www.village.com.ua/village/business/news/363747-u-lvovi-pidvischuyut-turistichniy-zbir-dlya-inozemtsiv> (дата звернення 18. 10. 2025)
31. У Львові провели благодійну різдвяну екскурсію з колядою та пампухами. Анна Ілечко. URL: <https://dyvys.info/2024/12/27/velyka-rizdvyana-ekskursiya-u-lvovi/> (дата звернення 19. 10. 2025)
32. 40 Years of Family Tourism Research: Bibliometric Analysis and Remaining Issues. Mimi Li, Xinran Lehto, Huahua Li. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/19388160.2020.1733337#d1e159> (дата звернення 10. 10. 2025)
33. Birtles K. (2023). “Family travel is trending massively for 2023 – and here’s why” Retrieved from <https://www.trafalgar.com/real-word/family-travel-2023/> (дата звернення 10. 10. 2025)
34. Butlins (2012), “The Butlins future report”, available at: www.butlins.com/pdfs/future-report.pdf
35. Family Tourism: Understanding the concept and improving the parents - children relationship. Anukrati Sharma Anu, Shruti Arora Dr. Journal of Sustainability and Resilience, Vol. 4 [2024], Iss. 1, Art. 2.
36. Family Travel Market Outlook. URL: https://marketintelo.com/report/family-travel-market/amp?utm_source=chatgpt.com (дата 12. 10. 2025)
37. Family Travel Market Research Report 2033. Debadatta Pate, V. Chandola, Shruti Bhat. URL: https://growthmarketreports.com/report/family-travel-market?utm_source=chatgpt.com (дата звернення 12. 10. 2025)
38. Family Travel Trends: Where to Go & What to Prepare. URL: <https://www.vietjetair.com/en/pages/family-travel-trends-where-to-go-what-to-prepare-1751513636817> (дата звернення 11. 10. 2025)
39. Fingerman, K., Cheng, Y., Wesselman, E., Zarit, S. and Birditt, K. (2012), “Helicopter parents and landing pad kids: intense parental support for grown children”, Journal of Marriage and Families, Vol. 74 No. 4, pp. 880-96.

40. GlobalData: Family travel to increase by 25% by 2022. Vicky Karantzavelou. URL: https://www.traveldailynews.com/regional-news/globaldata-family-travel-to-increase-by-25-by-2022/?utm_source=chatgpt.com (дата звернення 12. 10. 2025)
41. Gruijters R. J. (2017). Intergenerational contact in Chinese families: structural and cultural explanations. *J. Marriage Fam.* 79 758–768.
42. Lehto X. Y., Choi S., Lin Y. C., MacDermid S. M. (2009). Vacation and family functioning. *Ann. Tour.Res.* 36 459–479. 10.1016/j.annals.2009.04.003
43. The 7 Types of Family Travelers. URL: <https://www.thejetsettingfamily.com/the-7-types-of-family-travelers/> (дата звернення 04. 09. 2025)
44. The changing face of family travel: Connection & multigenerational experiences. URL: <https://hospitality-on.com/en/hospitality/changing-face-family-travel-connection-multigenerational-experiences> (дата звернення 11. 10. 2025)
45. Travel trends 2026: from bucket list to meaning. Isabel Mosk. URL: <https://www.traveltradedays.nl/en/artikelen/reistrends-2026van-bucketlist-naar-betekenis> (дата звернення 11. 10. 2025)
46. Trends in family tourism Open Access. Heike A. Schänzel; Ian Yeoman. RESEARCH ARTICLE | MARCH 16 2015. URL: <https://www.emerald.com/jtf/article/1/2/141/255141/Trends-in-family-tourism> (дата звернення 04. 09. 2025)
47. Who influences family tourism decisions? Incorporating children's perceptions. URL: https://link.springer.com/article/10.1007/s11628-025-00579-1?utm_source=chatgpt.com (дата звернення 12. 10. 2025)
48. Yeoman, I., McMahon-Beattie, U., Lord, D. and Parker-Hodds, L. (2012), "Family tourism, demography and social trends: an analysis of the UK market", in Schänzel, H., Yeoman, I. and Backer, E. (Eds), *Family Tourism: Multidisciplinary Perspectives*, Channel View, Bristol, pp. 30-49.